

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

-
ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Τα Κοινωνικά Δίκτυα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Πανούσος Χρήστος

[323M/2010014, cpanousos@yahoo.gr]

© Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 2011

Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων

Εργαστήριο Πληροφοριακών Συστημάτων
83200 Καρλόβασι, Σάμος

Εργασία υλοποιημένη στα πλαίσια του μαθήματος:

Διαλειτουργικότητα Πληροφοριακών Συστημάτων

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Ανάπτυξη:

Πανούσος Χρήστος

323M/2010014, cranousos@yahoo.gr

Επιβλέπων
καθηγητής:

Χαραλαμπίδης Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής

yannisx@aegean.gr

Πίνακας Περιεχομένων

Περίληψη.....	4
Εισαγωγή.....	5
Τα Κοινωνικά Δίκτυα στην Εκπαίδευση.....	7
Γενικά.....	7
Χρήση Κοινωνικών Δικτύων Γενικού Τύπου.....	10
Τρόποι χρήσης.....	10
Πλεονεκτήματα για τους μαθητές.....	16
Πλεονεκτήματα για τους εκπαιδευτικούς.....	17
Κίνδυνοι για τους μαθητές.....	19
Κίνδυνοι για τους εκπαιδευτικούς.....	21
Τρόποι αντιμετώπισης κινδύνων.....	22
Εκπαιδευτικά Κοινωνικά Δίκτυα.....	26
Γενικά.....	26
NING.....	26
ELGG.....	28
THINKQUEST.....	29
DIIGO.....	30
Η περίπτωση του John, φιλόλογου σε ένα μικρό λύκειο.....	31
Προοπτική.....	32
Συμπεράσματα.....	34
Πηγές.....	37

Περίληψη

Οι περισσότερες συζητήσεις σχετικά με τη χρήση της κοινωνικής δικτύωσης στον τομέα της εκπαίδευσης, συνήθως αφιερώνονται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Το παρόν κείμενο θα εξετάσει τη χρήση των εργαλείων της διαδικτυακής κοινωνικής δικτύωσης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Με την πρόοδό της από χρόνο σε χρόνο, η τεχνολογία εισχωρεί σε κάθε τομέα και κλάδο της ζωής. Και στην εκπαίδευση, λοιπόν, η εφαρμογή νέων αναβαθμισμένων και ποιοτικότερων μεθόδων, σχετίζεται άμεσα με το φαινόμενο αυτό.

Κύριο χαρακτηριστικό της ανάπτυξης αυτής και τομέας διαρκών ερευνών αποτελεί το διαδίκτυο και οι εφαρμογές που το περιβάλλουν. Μία από αυτές, η οποία θεωρείται από τις πλέον σημαντικές τόσο για το παρόν, όσο και για το μέλλον, είναι και τα κοινωνικά δίκτυα, των οποίων αρκετές χρήσεις και παραδείγματα από χώρες του εξωτερικού, θα αναπτυχθούν στο κείμενο της εργασίας.

Θα αναφερθούν τα οφέλη που πηγάζουν από αυτή τη χρήση και αφορούν τόσο τους μαθητές, όσο και τους καθηγητές και το ίδιο το σχολείο.

Η κοινωνική δικτύωση, όμως, στο επίπεδο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αλλά και γενικότερα, θα πρέπει να επιλύσει κάποια προβλήματα, αν πρόκειται να χρησιμοποιηθεί με επιτυχία. [1]

Οπωσδήποτε κρύβονται κίνδυνοι και πρέπει να πραγματοποιείται προσεκτική μελέτη τους και έρευνα για την αποτελεσματική τους αντιμετώπιση. Υπάρχει ο τρόπος να αντιμετωπιστούν με επιτυχία, όπως επίσης υπάρχει και τρόπος να λαμβάνονται προληπτικά μέτρα, για την αποφυγή τους.

Για λόγους ασφάλειας, αλλά και για να υπάρχει περισσότερη εξειδίκευση, έχουν δημιουργηθεί και κάποιες πλατφόρμες κοινωνικών δικτύων προσανατολισμένες στην εκπαίδευση, οι οποίες αρκετές φορές χρησιμοποιούνται με επιτυχία.

Έτσι, το μέλλον δείχνει ότι τεχνολογίες και μέθοδοι που σχετίζονται με την online κοινωνική δικτύωση θα αναπτύσσονται διαρκώς, παράλληλα θα αναβαθμίζεται ό,τι υπάρχει και χρησιμοποιείται σήμερα και η χρήση τους στα σχολεία θα είναι ασφαλής και εποικοδομητική για όλους.

Εισαγωγή

Σήμερα, με τη μετάβαση από το Web 1.0 στο Web 2.0, ο κάθε χρήστης του διαδικτύου έχει πλέον τεράστιες δυνατότητες συνεισφοράς στις σελίδες που επισκέπτεται, σε σχέση με παλιότερα. Μετατρέπεται ο ίδιος, από απλός «καταναλωτής» σε «παραγωγό» πληροφορίας, δίνοντας στο διαδίκτυο μία τεράστια δυναμική.

Συνεπακόλουθο της αλλαγής αυτής είναι και η δημιουργία και χρήση των κοινωνικών δικτύων. Παρατηρείται διαρκώς αυξανόμενη τάση χρήσης των δικτύων αυτών σε όλο τον κόσμο, τα οποία αναπτύχθηκαν και αναπτύσσονται συνεχώς, βρίσκοντας, παράλληλα, πεδίο εφαρμογής σε κάθε κλάδο. [2]

Τα κοινωνικά δίκτυα μπορούν να οριστούν ως δομές αποτελούμενες από άτομα, ομάδες ατόμων ή οργανισμούς, οι οποίοι συνδέονται μεταξύ τους και αλληλεπιδρούν. Υπάρχουν διαδικτυακές πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες σύνδεσης και αλληλεπίδρασης και επιτρέπουν στα μέλη τους:

- ❖ Να δημιουργούν ένα δημόσιο ή ημι-δημόσιο προφίλ μέσα σε ένα περιορισμένο σύστημα.
- ❖ Να δημοσιοποιούν μια λίστα άλλων χρηστών με τους οποίους μοιράζονται μια επαφή/σχέση.
- ❖ Να βλέπουν και να διαμοιράζονται τις λίστες των επαφών/σχέσεών τους και αυτές που δημιουργούνται από άλλους μέσα στο σύστημα. (Boyd & Ellison, 2007).

Πιο συγκεκριμένα, τα χαρακτηριστικά αυτών των εργαλείων περιλαμβάνουν, μετά από τη σύνδεση στη σελίδα προφίλ του, ο χρήστης να προσθέτει εικόνες, κείμενο, βίντεο και άλλο περιεχόμενο. Στη συνέχεια μπορεί να επικοινωνεί με άλλους ανθρώπους που γνωρίζει, με το να γίνει «φίλος» τους, δίνοντας, παράλληλα, τη δυνατότητα να λαμβάνει ενημερώσεις σχετικά με τους διαδικτυακούς αυτούς «φίλους», που αφορούν αναρτήσεις και πληροφορίες που δημοσιεύονται από αυτούς ή για αυτούς. Επίσης, μπορεί να επικοινωνεί μαζί τους μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή chat, και να δημιουργεί ομάδες κοινών θεμάτων και ενδιαφερόντων. [3]

Εκτός από τα καθεαυτού Κοινωνικά Δίκτυα (Facebook, Twitter, Youtube, MySpace κ.λπ.), υπάρχουν κι άλλα εργαλεία κοινωνικής δικτύωσης, εκ των οποίων τα τρία περισσότερο συνηθισμένα και ευρέως διαδεδομένα είναι τα εξής:

- **Blog:** Μια απλή ιστοσελίδα, η οποία δε χρειάζεται γνώσεις σχεδιασμού σελίδων για να δημιουργηθεί. Εκεί μπορεί κανείς να γράψει ημερολογιακές εγγραφές, σχόλια, άρθρα και πολλά άλλα. Οι δημιουργοί των Blog μπορούν να επιτρέψουν στους αναγνώστες να τοποθετήσουν και τα δικά τους σχόλια και παρατηρήσεις.
- **Wiki:** Ένας χώρος συνεργασίας χρηστών στον παγκόσμιο ιστό, για την ανάπτυξη περιεχομένου γνώσεων και πληροφοριών γύρω από συγκεκριμένα θέματα. Για τη δημιουργία ενός wiki, επίσης δεν είναι απαραίτητες γνώσεις web design.
- **Forum:** Είναι ένας δικτυακός τόπος συζητήσεων για ένα ή διάφορα θέματα, τα οποία συνήθως διαχωρίζονται σε κατηγορίες. Μπορεί κανείς να αναρτήσει ένα θέμα και τα μέλη του forum να προσθέτουν τα σχόλια και τις γνώμες τους, αναπτύσσοντας τη συζήτηση. [4]

Το διαδίκτυο έχει μειώσει το πρόβλημα της απομόνωσης με τη βοήθεια της κοινωνικής δικτύωσης. Η κοινωνική δικτύωση έχει επιτρέψει στους ανθρώπους να γνωρίσουν άλλους ανθρώπους, ανεξαρτήτως τοποθεσίας και να μοιραστούν ιδέες, γνώσεις και απόψεις. [5]

Η δημοτικότητα των κοινωνικών δικτύων στην σημερινή πραγματικότητα σε διεθνές επίπεδο είναι ιδιαίτερα υψηλή και τα κοινωνικά δίκτυα αποτελούν, πλέον, μέρος μιας πραγματικότητας που πριν από κάποια χρόνια ίσως φάνταζε απίθανη. Η ασταμάτητη ανάπτυξή τους πιστοποιείται και από τους αριθμούς. Ενδεικτικά, όσον αφορά το μεγαλύτερο κοινωνικό δίκτυο, το Facebook, αναφέρεται ότι οι χρήστες του έχουν ξεπεράσει τα 500 εκατομμύρια (υπάρχουν αναφορές και για αριθμούς της τάξης των 900 εκ. χρηστών) παγκοσμίως. Στις Η.Π.Α. ο αριθμός τους ανέρχεται στα 140 εκ., ενώ στην Ε.Ε. ο αριθμός φτάνει τα 165 εκ.. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα και της Ελλάδας των 11 εκατομμυρίων κατοίκων, όπου ο αριθμός των χρηστών του Facebook είναι κοντά στα 3 εκατομμύρια. [6]

Ο κλάδος της εκπαίδευσης αποτελεί έναν τομέα που, όπως και πολλοί άλλοι, δε θα μπορούσε να παραμείνει ανεπηρέαστος από τις νέες αυτές τάσεις και τεχνολογίες. Η εξάπλωση των κοινωνικών δικτύων, η απήχηση που αυτά έχουν

στις νεαρές ηλικίες, αλλά και οι τεράστιες δυνατότητες που προσφέρουν, αναπόφευκτα οδηγούν στη σκέψη και – τελικά στην ανάγκη – χρήσης τους, στα πλαίσια της εκπαίδευσης, τόσο από τους καθηγητές και τις σχολικές μονάδες, όσο και από τους μαθητές. Τα πλεονεκτήματα είναι πολλά, αλλά υπάρχουν και κίνδυνοι που οφείλουν να αντιμετωπιστούν, ώστε η χρήση και η εξέλιξη των κοινωνικών δικτύων στην εκπαίδευση να είναι θετική για όλους. [7]

Τα Κοινωνικά Δίκτυα στην Εκπαίδευση

Γενικά

Τα κοινωνικά δίκτυα αλλάζουν δυναμικά τον 21^ο αιώνα και εξίσου σημαντικές είναι και οι επιδράσεις τους στην εκπαίδευση, καθώς υπάρχουν πολλές μορφές χρήσης τους στο σχολείο, από όλους και σε όλα τα επίπεδα. Με συγκεκριμένη χρήση μπορούν να αλλάξουν το πώς οι μαθητές προσεγγίζουν τη μάθηση και πώς οι εκπαιδευτικοί προσεγγίζουν τη διδασκαλία. Έχουν, όμως και ιδιαίτερη επίδραση στο πώς οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο.

Η εξέλιξη και η επιτυχία του έργου των εκπαιδευτικών φαίνεται πλέον να περνάει από τις αίθουσες και τους χώρους των συνεδρίων και σεμιναρίων, και σε άλλες, νέες μορφές επικοινωνίας και δικτύωσης, όπως είναι τα διαδικτυακά κοινωνικά δίκτυα. Ακολουθώντας αυτή την εξέλιξη, πολλές περιοχές των Η.Π.Α., αλλά και άλλων χωρών ανά τον κόσμο, έχουν ήδη ξεκινήσει πρωτοβουλίες για να δημιουργήσουν εκπαιδευτικούς τρόπους χρήσης των κοινωνικών δικτύων, υποστηρίζοντας ότι έφτασε η ώρα να μπει και το σχολείο μέσα σε αυτά τα περιβάλλοντα.

Προς αυτή την κατεύθυνση έχουμε την λειτουργία δύο ειδών ψηφιακών κοινωνικών δικτύων:

- ❖ Τα γενικού τύπου κοινωνικά δίκτυα όπως το Facebook, MySpace, Twitter, κ.λπ.
- ❖ Τα πιο εξειδικευμένα στην εκπαίδευση, όπως το Ning, Think.com, Diigo κ.λπ. (Klopfer et al., 2009).

Ανεξάρτητα από το είδος του δικτύου που θα επιλέξει κανείς, φαίνεται ότι είναι αναπόφευκτη η ενσωμάτωσή τους με κάποιο τρόπο στην εκπαιδευτική διαδικασία. Γεγονός παραμένει η ανάγκη για περαιτέρω μελέτη του πλαισίου με το οποίο θα πραγματοποιηθεί η ενσωμάτωση αυτή, μια και οι φωνές που ακούγονται σε σχέση με την ασφάλεια συνολικά των νέων αυτών μέσων δεν είναι καθόλου αμελητέες. [7]

Σύγχρονες έρευνες επικεντρώνονται όλο και περισσότερο στην ανάπτυξη των κοινωνικών δικτύων και στην ολοένα αυξανόμενη αξιοποίηση της κοινωνικής δικτύωσης στην εκπαίδευση. Η επικοινωνία, η ανταλλαγή πληροφοριών και η συνεργασία μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας είναι θέματα ζωτικής σημασίας, γι' αυτό και η χρήση διαδικτυακών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης στο χώρο αυτό, κερδίζει συνεχώς έδαφος, διεθνώς, και πλέον αποτελεί μία ιδιαίτερα δημοφιλή τάση.

Για όλους αυτούς τους λόγους, λοιπόν, είναι σημαντικό να διερευνηθεί η αξιοποίηση της διαδικτυακής κοινωνικής δικτύωσης προς όφελος της διδασκαλίας και της μάθησης και συγχρόνως να εντοπιστούν και οι κίνδυνοι που πρέπει να αποφεύγονται για να θεωρείται η χρήση τους επιτυχής και εποικοδομητική. [5][7]

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα τριών ερευνών σχετικά με την κοινωνική δικτύωση (NSBA, Ιούλιος 2007), η οποία περιελάμβανε παιδιά 9 έως 17 ετών, διαπίστωσε ότι το 96 τοις εκατό των νέων σε αυτές τις ηλικίες έχουν χρησιμοποιήσει εργαλεία κοινωνικής δικτύωσης και οι μισοί τα χρησιμοποιούν σε καθημερινή βάση. Κατά μέσο όρο ξοδεύουν περίπου 9 ώρες την εβδομάδα εκεί, χρόνος ανάλογος περίπου και αυτού που διαθέτουν για να δουν τηλεόραση. Επίσης, ενώ στο 52% όλων των περιοχών της έρευνας απαγορεύεται οποιαδήποτε χρήση των υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης στο σχολείο, είναι εντυπωσιακό ότι σχεδόν το 60% των μαθητών που χρησιμοποιούν τα κοινωνικά δίκτυα, μιλούν για εκπαιδευτικά θέματα μέσω αυτών και, πάνω από το 50% μιλούν συγκεκριμένα για σχολικές τους εργασίες. Διαπιστώθηκε, επίσης, ότι τα σχολεία και κυρίως οι γονείς έχουν ισχυρές προσδοκίες σχετικά με το θετικό ρόλο που η κοινωνική δικτύωση θα μπορούσε να παίξει στη ζωή των μαθητών, δείχνοντας και οι δύο ενδιαφέρον για την κοινωνική δικτύωση ως εργαλείο που θα εξυπηρετήσει εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Παρόλα αυτά, περίπου 9 στα 10 σχολεία, απαιτούν την ενυπόγραφη συμφωνία (του γονέα ή του μαθητή) σε κάποιο είδος «κανόνων χρήσης του διαδικτύου». Τα 8 στα 10 σχολεία έχουν θεσπίσει κανόνες που απαγορεύουν την ηλεκτρονική συζήτηση (online chatting) και το instant messaging. Επιπλέον 6 στα 10 έχουν κανόνες ενάντια στην συμμετοχή σε φόρουμ, αλλά και στη αποστολή και λήψη ηλεκτρονικών μηνυμάτων (e-mail) μέσα στο σχολείο. [3][7][8][9]

Ακόμη μία έρευνα (ATL, Μάρτιος 2010), έδειξε ότι το 40% του προσωπικού των σχολείων που συμπεριελήφθηκαν στην έρευνα, ανέφερε ότι στο χώρο εργασίας υπάρχει πολιτική σχετικά με τον περιορισμό χρήσης κοινωνικών δικτύων, ενώ στα μισά έχει απαγορευθεί εντελώς η χρήση τους. [10]

Το ενδιαφέρον για την κοινωνική δικτύωση στην εκπαίδευση είναι παγκόσμιο και στους ανοικτής πρόσβασης δικτυακούς τόπους, όπως το Facebook, το Flickr, το MySpace, και το YouTube, θα μπορούσε εύκολα να αναρτηθεί υλικό και πληροφορίες σχετικές με θέματα εκπαίδευσης, καθώς και να χρησιμοποιηθούν για επικοινωνία του σχολείου, εξυπηρετώντας εκπαιδευτικούς ή διοικητικούς σκοπούς. Παρόλα αυτά και παρότι οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν την απήχηση και τις δυνατότητες των κοινωνικών δικτύων, τα σχολεία συνήθως απαγορεύουν τη χρήση τους. [8]

Με όλα αυτά στο μυαλό, θα πρέπει κανείς να αναρωτηθεί γιατί η κοινωνική δικτύωση δεν έχει χρησιμοποιηθεί περισσότερο στα σχολεία για την ενίσχυση της εκπαίδευσης των νέων. Μια γρήγορη απάντηση είναι ότι το ο λόγος έχει να κάνει με θέματα ασφάλειας των σχολείων, καθώς και με τα τυπικά θέματα που αφορούν την εισαγωγή οποιασδήποτε καινοτομίας. Ένας ακόμη πιο ουσιαστικός λόγος είναι ότι τα σχολεία και το εκπαιδευτικό σύστημα γενικότερα θα πρέπει να έχουν πειστεί σε μεγάλο βαθμό ότι οι προσδοκίες για οφέλη θα ικανοποιηθούν, ώστε να έχουν τα κίνητρα και να προχωρήσουν σε εφαρμογή. Γι' αυτό το λόγο, πολλές φορές, περιμένουν να δουν παραδείγματα και ενδεικτικές εφαρμογές σε άλλα σχολεία, ώστε να αποφασίσουν εάν θα ακολουθήσουν και οι ίδιοι. [11]

Τα σχολεία θα πρέπει να αντανakλούν τον κόσμο στον οποίο ζούμε σήμερα. Και ζούμε σε έναν κοινωνικό κόσμο. Πρέπει να διδάξουν στους μαθητές πώς να είναι αποτελεσματικοί συνεργάτες σε αυτόν τον κόσμο, πώς να αλληλεπιδρούν με τους ανθρώπους που βρίσκονται γύρω τους, τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να συμμετέχουν στα κοινωνικά δρώμενα και πως να ενημερώνονται σωστά, ως πολίτες του 21^{ου} αιώνα. Πρέπει να διδάξουν τα παιδιά τους τρόπους με τους οποίους μπορεί το διαδίκτυο να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο κοιτάζουν και την εκπαίδευση. Οι μαθητές έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο από πολύ μικρή ηλικία και από πολλές συσκευές στεθερές ή κινητές. Γνωρίζουν ήδη αρκετά για τη χρήση των κοινωνικών δικτύων, αλλά με συγκεκριμένη χρήση αυτών, η οποία δε θα αποσπά αλλά θα εντείνει την προσοχή τους, μπορούν να αποκομίσουν πολλαπλά εκπαιδευτικά οφέλη. [12][13]

Αρκετοί τρόποι χρήσης από τους εκπαιδευτικούς, από τους μαθητές αλλά και από το ίδιο το σχολείο, καθώς και μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα πραγματικών περιπτώσεων, όπου τα κοινωνικά δίκτυα βρήκαν επιτυχή εφαρμογή στην εκπαιδευτική διαδικασία σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, περιγράφονται στη συνέχεια.

Χρήση Κοινωνικών Δικτύων Γενικού Τύπου

Τρόποι χρήσης

Αρκετοί καθηγητές χρησιμοποιούν το YouTube, το οποίο τους επιτρέπει να δείξουν στους μαθητές διάφορα βίντεο στην τάξη ή ακόμη καλύτερα να δουν οι μαθητές βίντεο στα πλαίσια των σχολικών εργασιών που πραγματοποιούν στο σπίτι. Τα βίντεο αυτά μπορεί να αφορούν από ιστορικά γεγονότα, μέχρι και επιδείξεις πειραμάτων, που αφορούν για παράδειγμα, μαθήματα των θετικών επιστημών. Εκμεταλεύονται μ' αυτόν τον τρόπο την ιδιότητα πολλών μαθητών να αφοσιώνονται στην οπτική μάθηση και μετατρέπουν αυτά τα μέσα σε πολύ σημαντικά εργαλεία για την εκπαίδευση.

Ένας ακόμη τρόπος χρήσης όλων σχεδόν των γνωστών κοινωνικών δικτύων στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, γίνεται με τη δημιουργία online κουίζ και ασκήσεων, τις οποίες οι μαθητές καλούνται να επιλύσουν online. Οι απαντήσεις τους γίνονται αμέσως ορατές στον καθηγητή, ο οποίος παράλληλα διορθώνει και δίνει κατευθείαν το βαθμό στον μαθητή, που έτσι ελέγχει άμεσα την πρόοδό του.

Τα κοινωνικά δίκτυα έχουν, επίσης, χρησιμοποιηθεί για να δώσουν τη δυνατότητα στους μαθητές να αποκτήσουν εργασίες, οδηγίες, ακόμα και παραδόσεις από το σπίτι σε περίπτωση που για κάποιο λόγο απουσιάσουν από το μάθημα στο σχολείο ή χάσουν κάποιο από το υλικό τους. Αυτός ο τρόπος χρήσης αποδεικνύεται ιδανικός για μαθητές που πραγματοποιούν μέσα στη

χρονιά ένα μεγάλο ταξίδι. Ακόμα κι αν λείψουν αρκετές ημέρες, τους δίνεται το δικαίωμα να έχουν πρόσβαση στα τρέχοντα μαθήματα και να συμβαδίζουν με την υπόλοιπη τάξη. [5]

Υπάρχουν καθηγητές που δημιουργούν σελίδες σε κοινωνικά δίκτυα, όπως το Facebook ή το MySpace και στα οποία δημοσιεύουν καθήκοντα για τους μαθητές, εργασίες, καθώς και εκπαιδευτικές πληροφορίες στις οποίες οι μαθητές ή άλλοι εκπαιδευτικοί μπορούν να έχουν εύκολα πρόσβαση, από το σπίτι ή από οπουδήποτε αλλού. Γίνεται δυνατό, επίσης, για τους εκπαιδευτικούς, να προσθέσουν επιπλέον πληροφορίες που βρήκαν εκ των υστέρων και που ίσως έχουν αντλήσει από τα ίδια τα κοινωνικά δίκτυα, όπως για παράδειγμα ιστοσελίδες, τις οποίες οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν άμεσα να δουν μέσω δημοσιευμένων links. [5][13]

Εφαρμογή σε κοινωνικές επιστήμες, ιστορία αλλά και γενικότερα, βρίσκει αρκετές φορές στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και το Twitter. Αρκετοί καθηγητές πραγματοποιούν καθημερινή μελέτη των τελευταίων και των τρέχοντων γεγονότων, μέσω των δημοσιοποιήσεων που πραγματοποιούνται στο Twitter από αντίστοιχες σελίδες. Εκεί φαίνονται παρακολουθούν «tweets» και με νέα και εξελίξεις από όλο τον κόσμο. Σε όλα αυτά μπορούν να έχουν πρόσβαση ή μαθητές και με την κατάλληλη συζήτηση, να ενισχυθεί η γνώση, αλλά και η ευαισθητοποίησή τους.

Σημαντικό ρόλο σε μαθήματα επαγγελματικού προσανατολισμού, αλλά και βοήθειας για τη μετέπειτα επαγγελματική εξέλιξη, αποτελεί το LinkedIn. Πολλοί καθηγητές χρησιμοποιούν το κοινωνικό αυτό δίκτυο στο σχετικό μάθημα, χρησιμοποιώντας το δικό τους προφίλ και διάφορα παραδείγματα. Παράλληλα, ενθαρρύνουν τελειόφοιτους για τη δημιουργία προφίλ, ώστε σιγά σιγά να αποκτήσουν ένα δίκτυο γνωριμιών που θα τους βοηθήσει και ως φοιτητές, αλλά και αργότερα, κυρίως, ως εργαζόμενους.

Σε μερικά κοινωνικά δίκτυα, όπως στο Facebook, δίνεται η δυνατότητα δημοσκοπήσεων. Το εργαλείο αυτό έχει λύσει τα χέρια των καθηγητών σε πολλά σχολεία, ως προς την αξιολόγηση του μαθήματός τους από τους μαθητές. Οι μαθητές, μέσω των δημοσκοπήσεων μπορούν να πουν τη γνώμη τους, να θίξουν ζητήματα, τα οποία κατόπιν θα συζητηθούν με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των μαθημάτων. [14]

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα θετικής χρήσης των εργαλείων κοινωνικής δικτύωσης από μαθητές, είναι αυτό που αφορά κάποιον καθηγητή μαθηματικών, ο οποίος παρακινεί τους μαθητές του να χρησιμοποιήσουν blogs, γράφοντας σε αυτά. Οι μαθητές αναρτούν σημειώσεις, γραφήματα, τύπους,

δραστηριότητες, απορίες και άλλα σχόλια που σχετίζονται με το καθημερινό μάθημά τους. Χρησιμοποιώντας την τεχνολογία με αυτόν το τρόπο, δίνεται στους μαθητές η ευκαιρία να συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία και ως αποτέλεσμα έχουν την καλύτερη και πιο ολοκληρωμένη κατανόηση του περιεχομένου των μαθημάτων.

Ένα, ακόμη, σχολείο χρησιμοποιεί το blogging για τη δημοσίευση της εφημερίδας του. Η μορφή blog επιτρέπει την έγκαιρη δημοσίευση άρθρων και νέων και την ικανότητα να γίνονται οι όποιες ενημερώσεις εύκολα και άμεσα. Η μορφή αυτή δίνει επίσης το δικαίωμα να κάνουν σχόλια οι αναγνώστες, μετατρέποντας σε διαδραστική την εφημερίδα, όπως επίσης και να πλοηγούνται πολύ εύκολα και γρήγορα στα αρχειοθετημένα άρθρα τους τρέχοντος ή και οποιουδήποτε παλαιότερου φύλλου. Επίσης, το κόστος δημοσίευση είναι ελάχιστο, καθώς δεν χρειάζεται μελάνι και χαρτί και, επιπλέον, δεν υπάρχει όριο στο μήκος του χαρτιού, επιτρέποντας μεγαλύτερη συμμετοχή αρθρογράφων – μαθητών.

Ένας φιλόλογος δημιουργεί, επίσης, ένα blog ως έναν τρόπο για να προβληματιστούν οι μαθητές σχετικά με διάφορα λογοτεχνικά κείμενα. Στην εφηβική ηλικία που βρίσκονται, είναι πολύ καλό να παραθέτουν, με αφορμή κάποιο λογοτεχνικό έργο που διδάσκονται στο σχολείο, σκέψεις και σχόλια μέσα από ένα blog. Το blog ο καθηγητής μπορεί να το χρησιμοποιήσει και ως πηγή έρευνας, αλλά και ως έναν τρόπο για να επικοινωνεί με τους μαθητές στα πλαίσια του διδακτικού τους αντικείμενου. Για τον ίδιο σκοπό, δημιουργεί και προφίλ στο MySpace, όπου επικοινωνεί ακόμη πιο εύκολα με τους μαθητές και μπορεί να επιλύσει απορίες και θέματα που τους απασχολούν.

Δύο καθηγητές βιολογίας σε διαφορετικά μέρη των Η.Π.Α., εργάζονται με τους μαθητές τους σχετικά με το θέμα της ποιότητας των υδάτων και της οικολογίας. Οι καθηγητές δημιουργούν ένα κοινό wiki για τη μελέτη τους αυτή και παρακινούν τους μαθητές τους να συμμετέχουν με αποτελέσματα, έρευνες, σχόλια και ενημερώσεις γύρω από το θέμα. Έτσι, σε συνεργασία, καθηγητές και μαθητές και των δύο σχολείων δημιουργούν σιγά σιγά μία μικρή εγκυκλοπαιδεία που αφορά το συγκεκριμένο θέμα.

Η βιβλιοθήκη ενός σχολείου δημιουργεί ένα τόπο στο MySpace για να επικοινωνεί με τους μαθητές του σχολείου. Ο χώρος περιλαμβάνει γρήγορη και εύκολη πρόσβαση στον κατάλογο της βιβλιοθήκης και άλλα εργαλεία, όπως επίσης, και πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα και τις υπηρεσίες που προσφέρει η βιβλιοθήκη. Οι μαθητές που δεν αποτελούν παραδοσιακούς

χρήστες της βιβλιοθήκης, μαθαίνουν να χρησιμοποιούν τη βιβλιοθήκη μέσω του MySpace, λόγω της εξοικίωσης των περισσότερων με αυτού του είδους τις τεχνολογίες.

Μια μαθήτρια γυμνασίου δημιουργεί προφίλ στο MySpace για έναν ποιητή τον οποίο χρειάζεται να μελετήσει. Είναι δεδομένο ότι έτσι θα συγκεντρώσει πολύ γρήγορα πληροφορίες. Έπειτα, χρησιμοποιεί ένα blog για αναλύσεις των ποιημάτων, στο οποίο τα σχόλια και οι παρατηρήσεις αποτελούν σημαντικές πηγές για τη μελέτη της μαθήτριας. [4]

Υπάρχουν, επίσης, σχολεία που έχουν δημιουργήσει σελίδες σε κοινωνικά δίκτυα και συνηθέστερα στο Facebook, όπου το διοικητικό προσωπικό δημοσιεύει πληροφορίες σχετικές με τη λειτουργία της σχολικής μονάδας. Για παράδειγμα, αναρτώνται ανακοινώσεις και εκδίδονται ενημερωτικά δελτία για το κλείσιμο των σχολείων, για καιρικές συνθήκες, για εκδηλώσεις και για διάφορα άλλα ενδιαφέροντα νέα.

Σε αρκετές περιπτώσεις, γίνεται χρήση και για να επικοινωνεί το σχολείο με τους γονείς και τους μαθητές και να τους ενημερώνει σχετικά με το πρόγραμμα, τα μαθήματα κ.α..

Μερικά σχολεία, επίσης, χρησιμοποιούν τα κοινωνικά δίκτυα για την πρόσληψη και την αξιολόγηση υποψηφίων υπαλλήλων, εκδίδοντας προκηρύξεις, ανακοινώνοντας αποτελέσματα, ενημερώνοντας για σχετικές διαδικασίες κ.λπ..

Πολύ συχνά, η κοινωνική δικτύωση χρησιμοποιείται και για τη διαφήμιση του σχολείου, προκειμένου να βρεθούν χορηγοί και χρήματα που θα βοηθήσουν στη λειτουργία και την ανάπτυξη του. [9][13]

Δημιουργούνται δίκτυα επικοινωνίας νέων άπειρων καθηγητών με άλλους παλιότερους, όπου κατά κάποιον τρόπο γίνονται βοηθητικά μαθήματα προετοιμασίας. Για παράδειγμα, μέσω ομάδων στο Facebook, πραγματοποιούνται συζητήσεις και δημιουργούνται σχέσεις συνεργασίας και συμβουλευτικής, κυρίως σε περιπτώσεις καθηγητών που ασχολούνται με παρόμοια θέματα και έχουν παρόμοια φιλοσοφία. Οι νέοι καθηγητές αποκτούν ένα είδος «μέντορα» που θα τους βοηθήσει πολύ στο έργο τους, παρόλο που μπορεί να τους χωρίζουν πολλά χιλιόμετρα απόστασης.

Στην South Carolina, μάλιστα, οι αρχές ελπίζουν να προσαρμόσουν ένα δίκτυο για εκπαιδευτικούς και ειδικά γι' αυτούς που εργάζονται σε απομακρυσμένες περιοχές. Στις αγροτικές περιοχές ανήκει το 80-90% του σχολικού δικτύου της περιοχής αυτής και σε κάποιες κοινότητες της δεν υπάρχουν καν εστιατόρια, κέντρα ψυχαγωγίας και άλλα σχετικά, όπου θα μπορούσε ένας εκπαιδευτικός που διορίζεται εκεί, να περάσει ευχάριστα και κοινωνικά κάποιες ώρες τις ημέρας. Η κατάσταση έχει αρχίσει να αυξάνει τη στήριξη της πολιτείας προς αυτούς τους εκπαιδευτικούς, κυρίως μέσω διαφόρων πρωτοβουλιών για δημιουργία «χωριών εκπαιδευτικών», όπου θα διαμένουν οι εργαζόμενοι εκπαιδευτικοί μιας ευρύτερης περιοχής. Αλλά το υψηλό κόστος ενός τέτοιου εγχειρήματος οδηγεί το κράτος στο να εξετάσει μια εικονική εφαρμογή του. Σε συνεργασία με την Blackboard, ηγέτιδα εταιρεία στην κατασκευή λογισμικού μάθησης, το κράτος έχει δημιουργήσει μια μακέτα ενός site παρόμοιο με το Facebook. Όπως και στο πραγματικό Facebook, έτσι και σ' αυτόν τον ιστότοπο, οι χρήστες θα είναι σε θέση να συνδέονται με άλλους εκπαιδευτικούς, να αναρτούν μηνύματα σε ηλεκτρονικούς «τοιχούς», να επικοινωνούν κ.λπ.. Οι περισσότεροι, εξάλλου, από αυτούς είναι ήδη χρήστες του Facebook ή κάποιου άλλου κοινωνικού δικτύου, γνωρίζουν αρκετά τη σχετική τεχνολογία, υπάρχουν κίνητρα για να συμμετάσχουν και η λύση αυτή θα οδηγήσει, επίσης, σε προσωπική ικανοποίηση που θα μετριάσει την όχι αρκετή επαγγελματική (όσον αφορά τουλάχιστον τον τόπο που υπηρετούν) ικανοποίηση. [15]

Οι παραλλαγές κάθε μίας από αυτές τις χρήσεις, καθώς και οι χρήσεις των κοινωνικών δικτύων και με άλλους τρόπους, δεν είναι κάτι σπάνιο, καθώς η ανάπτυξη ιδεών είναι διαρκής και η προσαρμογή των διαφόρων χρήσεων στις εκάστοτε συνθήκες που απαιτεί κάθε μάθημα ή κάθε εκπαιδευτικός, κρίνεται απαραίτητη.

Ωστόσο, μία σύνοψη όλων των παραπάνω, με αναφορά των βασικότερων ειδών κοινωνικών δικτύων, καθώς και των κυριότερων δυνατοτήτων που αυτά προσφέρουν, σύμφωνα με τις μέχρι τώρα καταγεγραμμένες χρήσεις τους, φαίνεται συγκεντρωτικά στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 1). Με την πρώτη ματιά, μπορεί κανείς εύκολα να καταλάβει τα πολλαπλά οφέλη από τη χρήση αυτών των τεχνολογιών, πολλά από τα οποία θα αναφερθούν στη συνέχεια.

Είδος χρήσης \ Κ.Δ.	Youtube	Facebook	MySpace	Twitter	Linkedin	Blogs	Wikis
Άντληση εκπαιδευτικών πληροφοριών	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Εμπλουτισμός μαθήματος με πολυμεσικό υλικό	✓						
Διαδραστικό μάθημα	✓	✓	✓	✓		✓	✓
Ανάκτηση παραδόσεων / σημειώσεων		✓	✓	✓		✓	
Online Ασκήσεις / Εργασίες		✓	✓	✓		✓	
Επικοινωνία		✓	✓	✓	✓	✓	
Λειτουργία βιβλιοθηκών		✓	✓			✓	
Ενημέρωση γονέων / μαθητών κ.λπ. για διοικητικά και λειτουργικά θέματα		✓					
Παρακολούθηση εξελίξεων				✓			
Επαγγελματικός προσανατολισμός					✓		
Εύρεση εργασίας					✓		
Προσλήψεις προσωπικού		✓	✓	✓	✓		
Διαφήμιση	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Δημοσκοπήσεις		✓	✓	✓			
Αξιολόγηση μαθήματος		✓	✓	✓			
Δημιουργία εφημερίδας						✓	
Δημιουργία εγκυκλοπαίδειας							✓

Πίνακας 1: Χρήσεις των κοινωνικών δικτύων γενικού τύπου στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Πλεονεκτήματα για τους μαθητές

Τα θετικά αποτελέσματα των δικτυακών τόπων κοινωνικής δικτύωσης στον τομέα της εκπαίδευσης είναι σημαντικά. Σύμφωνα με μια μελέτη που διεξήχθη από το Πανεπιστήμιο της Μινεσότα για τη χρήση των κοινωνικών δικτύων από μαθητές, βγήκε το συμπέρασμα ότι όσοι μαθητές βρίσκονται ήδη σε μία κατεύθυνση κοινωνικής δικτύωσης, συμμετέχοντας σε κάποιο από αυτά, μπορούν και να επωφεληθούν από την ενσωμάτωση των κοινωνικών δικτύων στο πρόγραμμα και τη διαδικασία της διδασκαλίας τους.

Η Christine Greenhow, η οποία ήταν η κύρια ερευνήτρια σε μια μελέτη, που εκπονήθηκε σχετικά με τον αντίκτυπο που θα μπορούσε να έχει η κοινωνική δικτύωση στην εκπαίδευση, είπε ότι με την κατανόηση πώς οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν θετικά αυτές τις τεχνολογίες δικτύωσης στην καθημερινή τους ζωή, δίνοντας το δικαίωμα και για εκπαιδευτικές ευκαιρίες που μπορούν να βοηθήσουν τα σχολεία στο έργο τους.

Μέσω της χρήσης τεχνικών διδασκαλίας που ενσωματώνουν την κοινωνική δικτύωση, οι εκπαιδευτικοί είναι σε θέση να ενισχύσουν τη δέσμευση των μαθητών γύρω από την εκπαίδευσή τους, την αύξηση των γνώσεων και των ικανοτήτων τους γύρω από την τεχνολογία και να συμβάλλουν στο συνεργατικό κλίμα στην τάξη, δημιουργώντας περισσότερες και καλύτερες δυνατότητες επικοινωνίας.

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της καθηγήτριας Elizabeth Delmatoff από το Πόρτλαντ του Όρεγκον, η οποία ξεκίνησε στη δευτέρα τάξη του γυμνασίου ένα πιλοτικό πρόγραμμα χρήσης κοινωνικών δικτύων, με στόχο να αναβαθμίσει το επίπεδο των επιδόσεων των μαθητών τουλάχιστον κατά 20%. Μετά την εφαρμογή του προγράμματος, οι βαθμοί είχαν ανέβει πάνω από το 50% και οι απουσίες από τα μαθήματα μειώθηκαν στο ένα τρίτο. [16]

Τα κοινωνικά δίκτυα αποτελούν ένα ιδανικό περιβάλλον για τους έφηβους μαθητές, για να μοιράζονται αυτά που μαθαίνουν ή να δημιουργούν και να αναπτύσσουν κάτι μαζί με άλλους σε πραγματικό χρόνο.

Η φύση των δικτύων αυτών επιτρέπει να λάβουν οι μαθητές ανατροφοδότηση πληροφοριών και γνώσεων από τους δασκάλους,, τους συνομήλικους, τους γονείς, και άλλους.

Οι τεχνολογίες κοινωνικής δικτύωσης δημιουργούν μια αίσθηση κοινότητας, όπως σε φυσικό επίπεδο το σχολείο και μπορεί να είναι πλήρως ευθυγραμμισμένη η χρήση τους με το πρόγραμμα και τις επιδιώξεις του εκπαιδευτικού έργου, παρέχοντας συγχρόνως περισσότερες δυνατότητες.

Αρκετά σχολεία προσπαθούν να ενσωματώσουν θετικές χρήσεις της κοινωνικής δικτύωσης στις αίθουσες διδασκαλίας, τα προγράμματα και τις υπηρεσίες τους.

Με την ενσωμάτωση των τεχνολογιών κοινωνικής δικτύωσης σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, οι έφηβοι έχουν, επίσης, την ευκαιρία να μάθουν από τους ενήλικες πώς να είναι η χρήση αποτελεσματική, ασφαλής και σωστή.

Αποκτούν, επίσης, και μια πολύτιμη ικανότητα για τη μετέπειτα ζωή τους, καθώς οι τεχνολογίες κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν εργαλεία επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται ευρέως στα πανεπιστήμια, αλλά και στους χώρους εργασίας και φαίνεται ότι κερδίζουν ολοένα και περισσότερο έδαφος για το μέλλον.

Τα κοινωνικά δίκτυα, η φύση τους και ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να τα χρησιμοποιήσει κανείς, αποτελούν από μόνα τους σημαντικά στοιχεία για την ανάπτυξη του γραπτού λόγου των χρηστών. Συμμετέχοντας σε συζητήσεις, κάνοντας αναζητήσεις, μελετώντας wikis και αναρτώντας δημοσιεύσεις για διάφορα θέματα, ο γραπτός λόγος ενός νέου αναπτύσσεται ευχάριστα και αποτελεσματικά. [4]

Πλεονεκτήματα για τους εκπαιδευτικούς

Είναι γεγονός ότι ο εκπαιδευτικός ως επάγγελμα, είναι από τα πλέον μοναχικά, ειδικά μια που «τελευταία έχουν εκλείψει οι ... φαροφύλακες» (Socol, 2010). Το πρόβλημα εντείνεται σε πολλές περιπτώσεις και ειδικά όταν γίνεται λόγος για σχολεία απομακρυσμένων περιοχών. Έτσι η επαφή και η συνεργασία με συναδέλφους εκπαιδευτικούς επιτυγχάνεται δύσκολα.

Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί αυτοί δύσκολα μπορούν να έχουν πρόσβαση σε νέες μεθόδους, νέα παραδείγματα, δείγματα πρότυπων μαθημάτων κλπ. Ως αποτέλεσμα έχουμε εκπαιδευτικούς που φτάνουν συχνά σε αδιέξοδο και αδυνατούν όχι μόνο να καινοτομήσουν αλλά και να εξελιχθούν.

Επίσης, νιώθουν συχνά ότι δεν έχουν – και πραγματικά δεν έχουν – στήριξη από πουθενά, μένοντας ακάλυπτοι σε πολλές δυσκολίες που συναντούν.

Τα ψηφιακά κοινωνικά δίκτυα, αλλάζουν το τοπίο, καθώς δίνουν τη δυνατότητα εύκολης, ομαλής επικοινωνίας και συνεργασίας, καταργώντας την απόσταση και την απομόνωση. Με τη δυνατότητα που τους παρέχεται να συνδεθούν με τους συναδέλφους σε οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας κανείς εκπαιδευτικός δε θα πρέπει να αισθάνεται μόνος κι αυτό βοηθάει και ψυχολογικά στο πολύ σημαντικό έργο, του οποίου την ευθύνη έχει αναλάβει.

Νέες ιδέες και πρακτικές για την εκπαιδευτική διαδικασία, είναι ένα πολύ συνηθισμένο θέμα που αναπτύσσεται μέσω συζήτησης συναδέλφων

καθηγητών, εξελίσσοντας και βελτιώνοντάς τους. Προβληματίζονται σχετικά με διδακτικές πρακτικές μέσα από τις συζητήσεις αυτές, παρακολουθούν τις εξελίξεις και βελτιώνονται σαν εκπαιδευτικοί. Οι καθηγητές υποστηρίζονται και αναπτύσσονται επαγγελματικά μέσα από αυτού του είδους τη χρήση των κοινωνικών δικτύων. Προβλήματα και διάφορα ζητήματα, αναλύονται και η συναδελφική αλληλεγγύη βοηθάει σε πολύ μεγάλο βαθμό στην ομαλή επίλυση και προσπέρασή τους. [7][15][17]

Χρησιμοποιώντας ένα κοινωνικό δίκτυο για θέματα σχετικά με το σχολείο, εκτός των κανονικών ωρών του προγράμματος του σχολείου, μπορεί να έχει πολλά θετικά. Εκτός του ότι μπορεί να επιτρέψει να μιλήσει ένας καθηγητής με τους συναδέλφους του για θέματα που δεν μπορεί να καταλάβει ή που θέλει να εμπλουτίσει με νέες ιδέες και απόψεις, πιτρέπει να συζητούνται θέματα και με ανθρώπους που δεν είναι απαραίτητα εκπαιδευτικοί, αλλά μπορεί να έχουν σχέση με το προς συζήτηση θέμα.

Μεγάλο όφελος προκύπτει, επίσης, από το γεγονός ότι μπορεί να καλυφθούν πιθανά κενά του μαθήματος που έγινε στην τάξη, με νέα πράγματα που ακολούθως θα διδαχθούν στα παιδιά. Το ίδιο όφελος, βέβαια, μπορεί να προκύψει και άμεσα για τους μαθητές, εφόσον κι αυτοί συμμετέχουν σε ανάλογες εποικοδομητικές συζητήσεις.

Η χρήση των διαδικτυακών κοινωνικών δικτύων δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης σε πληροφορίες και γνώση από όλο τον κόσμο, κάτι που διευρύνει τους ορίζοντες των εκπαιδευτικών, συνεπακόλουθα των μαθητών και δεν περιορίζει κανέναν στα στενά γεωγραφικά όρια της περιοχής όπου δραστηριοποιείται. Όλα αυτά μάλιστα δε θα μπορούσαν να γίνουν τόσο εύκολα και άμεσα με κανέναν άλλο τρόπο. [5]

Η μετάδοση της πληροφορίας γίνεται άμεσα σε όλους και το πλεονέκτημα αυτό οφείλει και τις διοικητικές λειτουργίες του σχολείου, αφού το διοικητικό προσωπικό μπορεί ταχύτατα να ενημερώνει γονείς, μαθητές, καθηγητές κ.λπ., αλλά και να ενημερώνεται σε μία αμφίδρομη σχέση επικοινωνίας.

Στη σημερινή εποχή που τα οικονομικά πολλών κρατών βρίσκονται σε οριακό σημείο, η εκπαίδευση είναι ένας κλάδος που βάλλεται με περικοπές χρηματοδοτήσεων και μεταρρυθμίσεις, που αποσκοπούν σε συνεχείς περιορισμούς των εξόδων του εκπαιδευτικού συστήματος, συνεπακόλουθα και των σχολείων. Έτσι, τα online εργαλεία κοινωνικής δικτύωσης προσφέρουν μία πολύ καλή λύση για την πραγματοποίηση πολλών λειτουργιών με ελάχιστα ή και καθόλου έξοδα και γίνονται όλο και πιο πολύτιμοι πόροι για τα σχολεία και τους καθηγητές. [16]

Κίνδυνοι για τους μαθητές

Μπορεί τα κοινωνικά δίκτυα και οι εφαρμογές τους στην εκπαίδευση να αποτελούν πολύτιμα εργαλεία με πληθώρα πλεονεκτημάτων για το εκπαιδευτικό σύστημα γενικότερα, ωστόσο υπάρχει και η άλλη πλευρά, με τους κινδύνους και τα μειονεκτήματα που παρουσιάζουν οι τεχνολογίες αυτές.

Ορισμένοι έφηβοι επιδίδονται σε επισφαλείς και ανεύθυνες δραστηριότητες που περιλαμβάνουν, κυρίως ποκάλυψη και παροχή επισφαλών προσωπικών πληροφοριών. Πολλοί έφηβοι φαίνεται να μην έχουν αντίληψη πως ό, τι πληροφορία δημοσιευθεί σε αυτές τις κοινότητες είναι δημόσια, μόνιμη και προσβάσιμη από οποιονδήποτε στον κόσμο, ο οποίος θα μπορέσει πιθανότατα να το χρησιμοποιήσει κακόβουλα. Χαρακτηριστικός κίνδυνος που σχετίζεται με το ζήτημα αυτό, έχει να κάνει με περιπτώσεις πορνογραφίας ανηλίκων, στις οποίες χρησιμοποιήθηκαν φωτογραφίες επεξεργασμένες. [11]

Αρκετές αναφορές για παρουσία παιδόφιλων, βιαστών και εμπόρων ναρκωτικών σε κοινωνικά δίκτυα, οι οποίοι μπορούν εύκολα να αποσπάσουν πληροφορίες για ανυποψίαστα παιδιά, έχουν κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου και έχουν οδηγήσει τους γονείς αλλά και τους νομοθέτες να αμφισβητούν τη δυναμική και τα θετικά αποτελέσματα που η αξιοποίηση των κοινωνικών δικτύων μπορούν να έχουν για την εκπαίδευση. Αν και το θέμα αυτό, παρουσιάζεται ως το βασικό ζήτημα, η Amanda Lenhart από το «Pew Internet and American Life», ένα Project του Pew Research Center, εξήγησε, σε ένα άρθρο για την Houston Chronicle, ότι ο κίνδυνος στα κοινωνικά δίκτυα να μην υπάρχει, αλλά δε μπορεί να είναι μεγαλύτερος απ' ό,τι είναι έξω, στον πραγματικό κόσμο. Τα ζητήματα παρενόχλησης και εκφοβισμού σε τέτοιες περιπτώσεις είναι το ίδιο πιθανά και στον online αλλά και στον offline κόσμο. Και, αναφέρει επίσης, ότι τα χαρακτηριστικά των παιδιών που διατρέχουν κίνδυνο, είναι τα ίδια με ό,τι συμβαίνει και έξω, δηλαδή παιδιά που έχουν οικογενειακά προβλήματα, συναισθηματικές διαταραχές, οπότε και πολύ συχνά επιδιώκουν να μιλούν για σεξουαλικά θέματα και να ανοίγουν συζητήσεις με άγνωστα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. [16]

Ένα ακόμη πρόβλημα που τίθεται σε σχέση με το διαδίκτυο και τα κοινωνικά δίκτυα είναι το γεγονός ότι μπορεί κάποιος να προσποιηθεί, όσον αφορά το ποιος είναι, καθώς ουσιαστικά κανείς δε γνωρίζει ή δε μπορεί με σιγουριά να πιστοποιήσει ποιος είναι αυτός που του μιλάει. Οι πλαστές διαδικτυακές ταυτότητες μπορούν να δημιουργηθούν πανεύκολα και κάποιες από αυτές μπορεί να είναι αρκετά πειστική. Δεν είναι ασυνήθιστο το φαινόμενο αυτό, το οποίο μπορεί να οδηγήσει τους μαθητές στο να πιστέψουν ότι το άτομο με το οποίο συνομιλούν είναι όντως αυτό που λέει, αλλά στην πραγματικότητα να

πρόκειται για κάποιον άλλο, ο οποίος χρησιμοποιεί κακόβουλα τη δυνατότητα αυτή, είτε για παράνομους σκοπούς, είτε για προσωπικές διαφορές κ.λπ..

Το φαινόμενο του εκφοβισμού, επίσης, είναι ένα σοβαρό ζήτημα μέσα στα σχολεία και με την αυξανόμενη δημοτικότητα του διαδικτύου και της κοινωνικής αλληλεπίδρασης σε απευθείας σύνδεση, ο εκφοβισμός μπορεί να ενταθεί. Ο εκφοβισμός μέσω online εργαλείων επικοινωνίας διατηρεί την ανωνυμία και μπορεί να συμβεί ανά πάσα στιγμή και από οπουδήποτε. Μπορεί να παρατηρηθεί και μτο φαινόμενο σχηματισμού από μαθητές, ομάδων με αντιπαλότητα και μίσος για συγκεκριμένα άτομα ή άλλες ομάδες. Πρόκειται, λοιπόν, για ένα πολύ σοβαρό ζήτημα, το οποίο πραγματικά απωθεί κάποια σχολεία από την υιοθέτηση κοινωνικών δικτύων στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Ένα άλλο πρόβλημα που αφορά την ιδέα της χρήσης των κοινωνικών δικτύων στα σχολεία είναι το γεγονός ότι οι μαθητές ενδέχεται να προσθέσουν κάποιον εκπαιδευτικό ως «φίλο». Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε κατάχρηση της οικειότητας εκ μέρους των μαθητών σχετικά με τον καθηγητή και μπορεί να προκαλέσει διάφορα προβλήματα, σχετικά συνήθως με τη συμπεριφορά του μαθητή απέναντι στον καθηγητή, αλλά και με την αίσθηση της διάκρισης ή της εύνοιας απέναντι στον συγκεκριμένο μαθητή, από τους υπολοίπους της τάξης. Πολλά σχολεία αποτρέπουν τους μαθητές από τον να προσθέτουν ως «φίλους» τους καθηγητές και αν τυχόν και κάποιος καθηγητής τους αποστείλει «αίτηση φιλίας», να την αγνοήσουν, όπως επίσης και το αντίστροφο.

Λόγος απόριψης της χρήσης των κοινωνικών δικτύων, πολλές φορές αποτελεί και η ίδια η χρήση νέων τεχνολογιών σε σχέση με τις παραδοσιακές μεθόδους που πολλοί εκπαιδευτικοί έχουν συνηθίσει. Η τεχνολογία, με την οποία αρκετοί δεν έχουν καμία επαφή, μπορεί να τους «τρομάξει», να θεωρήσουν τη χρήση της αποτρεπτικά δύσκολη πριν καν τη δοκιμάσουν και τελικά να απορίψουν οριστικά την οποιαδήποτε χρήση της. Ειδικότερα, εάν σε κάποια φάση της αρχικής χρήσης της παρουσιαστούν προβλήματα με black-out, «κολλήματα» των υπολογιστών ή του διαδικτύου και άλλα σχετικά, τότε είναι πάρα πολύ πιθανό ότι η χρήση τους δε θα επαναληφθεί.

Σε σχέση με αυτό το τελευταίο, βέβαια, προκύπτει ένα ακόμη πρόβλημα, το οποίο είναι αρκετά ουσιαστικό. Σε ενδεχόμενη απώλεια μιας εργασίας, μιας παράδοσης ή της παρεμπόδισης της πρόσβασης σε απαραίτητες πληροφορίες για την εκπόνηση κάποιας εργασίας, με υπαιτιότητα των πιθανών τεχνικών προβλημάτων που αναφέρθηκαν, υπάρχει ιδιαίτερη απογοήτευση. Αυτό μπορεί να λειτουργήσει αποτρεπτικά και για τους μαθητές, αλλά και για τους καθηγητές, στο να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία κατ' αυτόν τον τρόπο. [5]

Κίνδυνοι για τους εκπαιδευτικούς

Ένας δάσκαλος μπορεί να είναι «φίλος» ενός μαθητή σε ένα κοινωνικό δίκτυο, γεγονός που επιτρέπει στον φοιτητή να έχει πρόσβαση στην ιδιωτική ζωή του δασκάλου. Οι εκπαιδευτικοί που δεν είναι προσεκτικοί με τη χρήση των χώρων αυτών μπορεί να βρεθούν άθελά τους σε ακατάλληλες σχέσεις με κάποιους μαθητές.

Για παράδειγμα, μπορεί να δημιουργήσει ξαφνική και υπερβολική οικειότητα, φέρνοντάς τον σε δύσκολη θέση κατά τη διαδικασία της διδασκαλίας και ειδικά κατά την αξιολόγηση.

Απ' το γεγονός αυτό, επίσης, μπορεί να δημιουργηθεί στους υπόλοιπους μαθητές η αίσθηση ότι ο καθηγητής τους κάνει διακρίσεις.

Επιπλέον, στοιχεία, πληροφορίες ή και φωτογραφίες που ο καθηγητής ίσως θέλει να κρατήσει μακριά από τα μάτια των μαθητών ή που νόμιζε ότι θα ήταν εμπιστευτικές, μπορεί να γίνουν δημοσιοποιηθούν και να χρησιμοποιηθούν περιπεκτικά ή ακόμα και εκβιαστικά εναντίον του.

Ακόμη ένας κίνδυνος που πηγάζει από το ίδιο φαινόμενο, είναι να δημοσιεύσουν οι ίδιοι οι μαθητές διάφορες αναληθείς πληροφορίες για τον καθηγητή, δημιουργώντας άσχημες εντυπώσεις γι' αυτόν, είτε αυτό θέλουν να το κάνουν σαν αστείο, είτε για πιθανή εκδίκηση για μία τιμωρία ή έναν χαμηλό βαθμό. [16]

Όλο και πιο συχνά, τα σχολεία στρέφονται προς το διαδίκτυο για πληροφορίες σχετικά με πιθανές νέες προσλήψεις. Οι εργοδότες αντιμετωπίζουν μια σειρά από εμπόδια κατά τη διαδικασία της αποτελεσματικής εξέτασης των αιτούντων εργασία και γι' αυτό πολλές φορές στρέφονται προς την απόκτηση πληροφοριών από τα προφίλ των υποψηφίων σε κοινωνικά δίκτυα. Πολλοί εργοδότες ενδέχεται να αντιμετωπίσουν ρατσιστικά κάποιους υποψηφίους, ακόμα π.χ. και για κάποιες ασχολίες κατά τον ελεύθερο χρόνο τους. Καταρχήν, προφίλ σε σελίδες όπως το Facebook και το MySpace μπορεί να αναφέρουν φυλή, θρησκεία, αναπηρία, ή άλλα χαρακτηριστικά του αιτούντος, αυξάνοντας τον κίνδυνο διακρίσεων και τελικά αποτυχίας πρόσληψης. Ναι, μεν, παρέχονται και χρήσιμες πληροφορίες για τις βασικές αξίες και συμπεριφορές των υποψηφίων, αλλά συχνά αυτή η αναζήτηση φτάνει στα όρια του λεπτομερούς κοινωνικού ελέγχου, με πιθανές αρνητικές συνέπειες. Υπάρχει, βέβαια, πάντα και το ενδεχόμενο οι υποψήφιοι να παραθέσουν ψευδή στοιχεία και «υπερβολικά» βιογραφικά, με αποτέλεσμα κάποιοι εργοδότες να παραπλανηθούν.

Έλεγχοι και διακρίσεις μέσω των κοινωνικών δικτύων, στο εργασιακό περιβάλλον ενός σχολείου, μπορούν να γίνουν και για ήδη εργαζόμενους καθηγητές εκεί, με τις διαστάσεις του προβλήματος να είναι παρόμοιες. Παρόλα

αυτά, τα συχνά περιστατικά των τελευταίων χρόνων, που οδήγησαν ανθρώπους στα δικαστήρια, έχουν περιορίσει σημαντικά το φαινόμενο αυτό. [9]

Τρόποι αντιμετώπισης κινδύνων

Όταν το Internet μπήκε για πρώτη φορά στα σχολεία, το πρωταρχικό μέλημα ήταν η απαγόρευση πρόσβασης των νέων σε σελίδες ακατάλληλου περιεχομένου και ειδικά πορνογραφίας. Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτής της ανησυχίας, προωθήθηκαν λογισμικά φιλτραρίσματος, τα οποία όμως αποδείχθηκε ότι στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, υπάρχουν αρκετοί μαθητές μπορούν εύκολα να τα παρακάμψουν. Κι από την άλλη, όμως, σχεδόν όλες τις φορές που έγινε κάτι τέτοιο, οι μαθητές έγιναν αντιληπτοί κι έτσι το φαινόμενο σταμάτησε. Έτσι, οι ανησυχίες σήμερα αφορούν περισσότερο την απόσπαση των μαθητών από τα μαθήματά τους, τους ενδεχόμενους εκφοβισμούς, καθώς και το με ποιους και γιατί επικοινωνούν, ζητήματα που εντείνονται με τη χρήση των κοινωνικών δικτύων στην εκπαιδευτική διαδικασία. [11]

Εάν ένας μαθητής πέσει θύμα εκφοβισμού στις αίθουσες ενός σχολείου ή αν ένας άγνωστος μεσήλικας εισέλθει σε ένα σχολείο, κάποιος θα μπορούσε να το διαπιστώσει και να λάβει αμέσως μέτρα διασφάλισης του σχολείου. Οι άνθρωποι υποτίθεται ότι πρέπει να προσέχουν τις αίθουσες για την πρόληψη τέτοιων περιστατικών. Μια λύση για αυτά τα προβλήματα, όταν συμβαίνουν σε διαδικτυακά κοινωνικά δίκτυα, όπου δεν είναι άμεσα αντιληπτά, θα ήταν να δημιουργηθούν ισοδύναμα και στον κυβερνοχώρο, ελεγχόμενες περιοχές αλληλεπίδρασης που θα επιτηρούνται από το προσωπικό του σχολείου. Η λύση αυτή, όμως είναι αρκετά περιοριστική, γιατί εξαλείφει πολλά από τα οφέλη της χρήσης των κοινωνικών δικτύων και οι συμμετοχές σε αυτά θα ήταν τόσο λίγες, που δε θα άξιζε καν τον κόπο να λειτουργούν.

Ίσως το σημαντικότερο που πρέπει να γίνεται, είναι να παρέχεται εκπαίδευση στους μαθητές για την ορθή χρήση αυτών των εργαλείων. Οι καθηγητές, πολλές φορές, είναι τόσο προσκολλημένοι σ' αυτό που διδάσκουν ως αντικείμενο, που δεν βρίσκουν το χρόνο να διδάξουν και οδηγίες σχετικές με τις νέες μεθόδους και τα εργαλεία που ενδεχομένως χρησιμοποιούν. Δηλαδή, στην περίπτωση χρήσης κοινωνικών δικτύων, δεν αφιερώνουν αρκετό χρόνο για την εκπαίδευση των μαθητών πάνω στο ίδιο το αντικείμενο των κοινωνικών δικτύων, που σήμερα ουσιαστικά αποτελούν ένα σημαντικό κομμάτι του κόσμου στον οποίο οι μαθητές ζουν. Οι εκπαιδευτικοί δίνουν στους μαθητές την ευκαιρία χρήσης ενός νέου και συναρπαστικού εκπαιδευτικού εργαλείου, θα πρέπει να βρίσκουν, επίσης, και τον απαραίτητο χρόνο να παρέχουν και τις κατάλληλες οδηγίες, για την ορθή και αποτελεσματική χρήση του. [1]

Οι οδηγίες του καθηγητή, βέβαια, δε θα πρέπει να είναι το «όχι» και η πλήρης απαγόρευση χρήσης ενός εργαλείου κοινωνικής δικτύωσης, καθώς δε θα είναι αποτελεσματικό κάτι τέτοιο στην πρόληψη και στην ασφαλή συμμετοχή των νέων σε αυτές τις online κοινότητες. Απαραίτητη είναι η στρατηγική πρόληψης που θα βοηθήσει τους μαθητές να αποκτήσουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες, αλλά και τα κίνητρα για ασφαλείς και υπεύθυνες επιλογές.

- Οδηγίες που συνήθως δίνονται στους μαθητές στα σχολεία και που θεωρούνται τόσο απαραίτητες, όσο και αποτελεσματικές, είναι:
- Να είστε ευγενικοί με τους άλλους. Σκεφτείτε πώς θα νιώθατε αν κάποιος δημοσίευε παρόμοια πράγματα για εσάς.
- Σκεφτείτε ότι το υλικό που δημοσιεύετε σε αυτές τις κοινότητες είναι δημόσιο και θα μπορούσε να βλάψει την εικόνα σας ή θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για βλάβη κάποιος άλλος εσάς.
- Λάβετε μέτρα για να προστατεύσετε τον εαυτό σας και τους άλλους από εκφοβισμούς και παρενοχλήσεις. Αν συμβεί κάτι τέτοιο ενημερώστε τους γονείς και τους καθηγητές σας.
- Ενημερώστε τους γονείς και τους καθηγητές σας, αν κάποιος απειλήσει με πράξεις βίας ή αυτοτραυματισμού. Αυτές οι απειλές μπορεί να είναι πραγματικές. Μην κάνετε παρόμοιες δημοσιεύσεις, θεωρώντας το αστείο, γιατί κάποιος μπορεί να σας πάρει στα σοβαρά.
- Αναπτύξτε ικανότητες ανίχνευσης πιθανών κινδύνων. Οι άνθρωποι που βρίσκονται online μπορεί να μην είναι αυτοί που φαίνονται να είναι. Βρείτε έναν ασφαλή τρόπο για την πιστοποίηση των online φίλων σας και φροντίστε να έχετε και την έγκριση των γονιών σας.
- Σταματήστε όσους καταλαβαίνετε ότι έχουν άσχημες προθέσεις. Εάν έχετε έρθει σε επαφή με κάποιον που πιστεύετε ότι θα μπορούσε να είναι κακοποιό στοιχείο, ενημερώστε γι' αυτό, έναν έμπιστο ενήλικα. [11]

Κάθε εκπαιδευτικός, βέβαια, θα πρέπει να ανατρέξει στους σχολικούς κανονισμούς και την πολιτική χρήσης, πριν από την ενσωμάτωση νέων

τεχνολογιών στη διδασκαλία. Η προσεκτική μελέτη αυτών συνδυαστικά, για να φανεί τι μπορεί και τι επιτρέπεται να κάνει ο εκπαιδευτικός, θα είναι ένα ακόμη σημαντικό βήμα, προς τη σωστή χρήση, χωρίς να προκαλούνται κίνδυνοι και αρνητικές συνέπειες.

Ανάλογα με το τι επιτρέπει το σχολείο, θα πρέπει και ο καθηγητής να βρεί αντίστοιχες οδηγίες, σχετικά με τη χρήση και με τις εφαρμογές της τεχνολογίας που θα χρησιμοποιήσει.

Παραδείγματα άλλων καθηγητών, με εμπειρία στη συγκεκριμένη χρήση, καθώς και πειραματισμός έξω από τα πλαίσια του μαθήματος, είναι μέθοδοι που μπορούν να οδηγήσουν σε ασφαλή και εποικοδομητικά αποτελέσματα.

Επίσης, σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να ενημέρωθεί το προσωπικό τεχνικής υποστήριξης ή ο υπεύθυνος για την πληροφορική και την ηλεκτρονική ασφάλεια του σχολείου. [10]

Δεδομένου ότι τα κοινωνικά δίκτυα είναι τόσο πολύπλευρα, δε μπορεί να εφαρμοστεί ενιαία προσέγγιση σε όλες τις καταστάσεις, όσον αφορά τη χρήση των κοινωνικών δικτύων στα πλαίσια του σχολείου. Μερικά σχολεία μπορούν να επιλέξουν να πραγματοποιηθεί απόλυτη απαγόρευση πρόσβασης στις σελίδες αυτές από το σχολείο, αλλά δεδομένου ότι η χρήση των ιστοχώρων κοινωνικής δικτύωσης για την εκπαίδευση, αλλά και για τις διοικητικές λειτουργίες του σχολείου, αυξάνει τις δυνατότητες επικοινωνίας και μπορούν να έχουν πολλά πλεονεκτήματα, τα σχολεία χρειάζεται να προσαρμοστούν με κάποιο τρόπο και να αναγνωρίσουν ότι μια γενική απαγόρευση δεν είναι πρακτική.

Για την αποφυγή κινδύνων που αφορούν το σχολείο και τις διοικητικές του λειτουργίες, παρέχονται στους αρμόδιους υπαλλήλους συμβουλές και οδηγίες. Αυτές, συνήθως αφορούν τη δημοσιοποίηση στοιχείων, γεγονότων και πληροφοριών σχετικών με το σχολείο. Πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή να μη δημοσιοποιούνται απόρρητα στοιχεία και θέματα του σχολείου, καθώς και να μην είναι αναληθή ή παραποιημένα. Με πρωταρχικό μέλημα το σεβασμό προς το σχολείο, τον καθηγητή, το μαθητή και το γονέα, οι πολιτικές χρήσης κοινωνικών δικτύων από το σχολείο πρέπει να είναι προσεκτικά καταρτισμένες, σαφείς, κατανοητές και αποδεκτές από όλους. Σε περιπτώσεις που προκύπτουν προβλήματα, έχοντας συνέπεια στην επιβολή αυτών των πολιτικών και πριν τη λήψη ενδεχόμενων πειθαρχικών μέτρων, θα πρέπει να διερευνάται προσεκτικά κάθε υπόνοια παραπτώματος από τον οποιονδήποτε. [9]

Η ασφάλεια στη χρήση των κοινωνικών δικτύων και η υπεύθυνη χρήση τους είναι, λοιπόν, υπόθεση όλων σε ένα σχολείο. Το εκπαιδευτικό προσωπικό, το διοικητικό προσωπικό, οι σύμβουλοι, οι ψυχολόγοι, κ.λπ. θα πρέπει να είναι καλά ενημερωμένοι σχετικά με το αντικείμενο, τους τρόπους χρήσης, τα προβλήματα και τους τρόπους αντιμετώπισης.

Ιδιαίτερο, όμως, μερίδιο ανησυχίας και εθύνης έχουν και οι γονείς. Η περισσότερη χρήση του διαδικτύου συμβαίνει στο σπίτι. Τα παιδιά περνούν πολλές ώρες μπροστά στον υπολογιστή και η χρήση κοινωνικών δικτύων είναι μία συνήθης δραστηριότητά τους. Ειδικά, εάν τα εργαλεία αυτά έχουν συμπεριληφθεί στην εκπαιδευτική διαδικασία και οι μαθητές πρέπει να τα χρησιμοποιήσουν γι' αυτό το λόγο από το σπίτι, οι πιθανότητες αλλά και ώρες χρήσης αυξάνονται. Τα σχολεία έχουν έτσι ιδιαίτερη ευθύνη, στην οποία μπορούν να ανταπεξέλθουν και να βοηθήσουν με την παροχή ενημέρωσης και καθοδήγησης των γονέων σχετικά με το ζήτημα αυτό. Οι γονείς, επίσης, πρέπει να ενθαρρύνονται να συμμετέχουν στις διαδικτυακές δραστηριότητες των παιδιών τους, προσέχοντας παράλληλα για την ασφάλειά τους. [11]

Έχουν πραγματοποιηθεί και κινήσεις από την πλευρά των κοινωνικών δικτύων και έχουν ενταθεί οι προσπάθειές τους για τη δημιουργία ασφαλέστερων, για τους μαθητές, κοινοτήτων.

Το Facebook, που είναι το μεγαλύτερο site κοινωνικής δικτύωσης, συνεργάστηκε με τον Εθνικό Οργανισμό Γονέων και Δασκάλων των ΗΠΑ. (PTA), ώστε «να προωθήσουν την υπεύθυνη και ασφαλή χρήση του Διαδικτύου για τα παιδιά, τους γονείς και τους δασκάλους». Σύμφωνα με έκθεση σχετική με τη συνεργασία αυτή: «Ο PTA και το Facebook θα καταρτίσουν ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα που θα παρέχει πληροφορίες, υποστήριξη και ειδήσεις για την ενθάρρυνση της online ιδιότητας του πολίτη, τη μείωση της διαδικτυακής παρενόχλησης, την πρόληψη και την ασφάλεια στο Διαδίκτυο". Το Facebook προχώρησε στη δημιουργία δύο καρτέλων σχετικών με την ασφάλεια και την εκπαίδευση, οι οποίες παρέχουν πληροφορίες και επιλογές για τους εκπαιδευτικούς και τους ενδιαφερόμενους γονείς.

Το Myspace δημιούργησε, επίσης, σε συνεργασία με εισαγγελείς, μια ειδική ομάδα ασφαλείας, και κυκλοφόρησε κατάλογο, οδηγιών και στρατηγικών για την online ασφάλεια.

Υπήρξαν αρκετές τοποθεσίες που προσανατολίστηκαν στη χρήση από τον μαθητή και δημιούργησαν προγράμματα για να προσφέρουν ασφάλεια χωρίς να μειώνονται οι ευκαιρίες και οι δυνατότητες για κοινωνική δικτύωση. Σύμφωνα με μια έκθεση που εξέδωσε τον Ιούνιο του 2010 το JOLT (Journal of Online Learning and Teaching), η «Εκπαιδευτική Κοινωνική Δικτύωση» είναι μια νέα τάση που προωθεί και αναπτύσσει με πολύ ταχύτατους ρυθμούς την αξιοποίηση των τεχνολογιών κοινωνικής δικτύωσης για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Η έκθεση τονίζει ότι αυτές οι νέες τοποθεσίες κοινωνικής δικτύωσης, ως στόχο έχουν να αξιοποιηθεί η τεράστια δημοτικότητα των online κοινωνικών δικτύων, ενώ παρέχουν παράλληλα μια πιο ασφαλή και οργανωμένη πλατφόρμα για δραστηριότητες κοινωνικής δικτύωσης, που, κυρίως, αφορούν την εκπαίδευση. [16]

Εκπαιδευτικά Κοινωνικά Δίκτυα

Γενικά

Οι δημοφιλείς διαδικτυακοί τόποι κοινωνικής δικτύωσης, όπως το Facebook, το MySpace, το Twitter κ.λπ., έχουν γίνει αποδέκτες έντονων αντιδράσεων από τα σχολεία. Φοβούνται, όπως έχει ήδη αναφερθεί, για την ασφάλεια των μαθητών που χρησιμοποιούν αυτές τις τοποθεσίες, και υπάρχει, επίσης, η ανησυχία ότι θα αποσπάται η προσοχή τους ακόμα και κατά τις διδακτικές ώρες. Αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων είναι η δημιουργία εναλλακτικών τοποθεσιών, οι οποίες παρέχουν στους εκπαιδευτικούς πλατφόρμες περισσότερο κατάλληλες για τη φιλοξενία online εκπαιδευτικών κοινοτήτων, που ταιριάζουν καλύτερα στις ανάγκες και τις απαιτήσεις μίας σχολικής τάξης. Τέσσερις από τις πιο γνωστές τεχνολογίες – πλατφόρμες αυτού του είδους, περιγράφονται στη συνέχεια, καθώς και ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα χρήσης:

NING

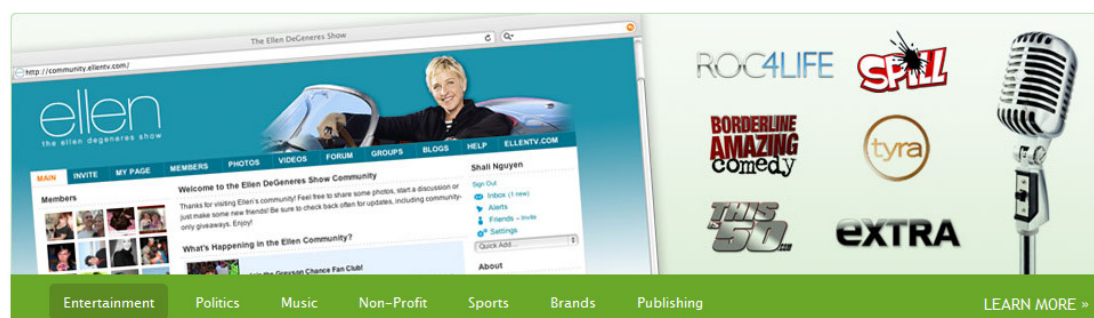
The World's Largest Platform for Creating Social Websites™
Already have an account? [Sign In](#)

CREATE YOUR OWN SOCIAL WEBSITE

Build a social destination to create a community.
Foster conversations, drive action and earn revenue. All in a matter of clicks.

GET STARTED NOW ▶

Free 30 Day Trial

Εικόνα: Η σελίδα της Ning (Πηγή: www.ning.com)

Αν και δεν δημιουργήθηκε ειδικά για χρήση στην τάξη, οι δυνατότητες εξατομίκευσης της πλατφόρμας Ning (<http://www.ning.com/>) και οι ειδικές ρυθμίσεις απορρήτου και ασφαλείας που τη χαρακτηρίζουν, έχουν καταστήσει την τεχνολογία αυτή ως πολύ επιτυχημένη για την εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δημιουργήσουν το δικό του ιδιωτικό κοινωνικό δίκτυο, το οποίο θα «στεγάζεται» μέσα στην περιοχή της Ning. Με τον τρόπο αυτό, ο δάσκαλος μπορεί να ορίσει ποιος είναι και ποιος δεν είναι σε θέση να συμμετέχει στο κοινωνικό αυτό δίκτυο. Ως διαχειριστής, ο καθηγητής μπορεί να δώσει επίσης τη δυνατότητα να απενεργοποιηθούν συγκεκριμένες παράμετροι (όπως, για παράδειγμα, chat και αποστολές μηνυμάτων) εφόσον το επιθυμούν. Υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις σχολείων και τάξεων που ήδη εφαρμόζουν με επιτυχία αυτές διδακτικές μεθόδους μέσω της Ning μέσα στην τάξη, καθώς αυτό το είδος κοινωνικού δικτύου έχει αποδειχθεί ότι είναι εξαιρετικό για την υλοποίηση διαφόρων εκπαιδευτικών έργων εύκολα και με ασφάλεια.

Η πλατφόρμα Ning χρησιμοποιείται ευρέως για τη δημιουργία διαδικτυακών εκπαιδευτικών κοινωνικών δικτύων και έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη της εκπαιδευτικής κοινότητας διεθνώς.

Μερικά δίκτυα, τα οποία αξιοποιούν την τεχνολογία Ning, είναι τα εξής:

- Classroom 2.0 - <http://www.classroom20.com/> - (35.094 μέλη)
- Ning in education - <http://education.ning.com/> - (8.316 μέλη)
- AACE Connect - <http://www.aaceconnect.org/> - (1.709 μέλη)
- eLatin eGreek eLearn - <http://eclassics.ning.com/> - (1.470 μέλη)
- Apprendre - <http://apprendre2point0.ning.com/> - (1.288 μέλη) [2][3]

Elgg is an award-winning social networking engine, delivering the building blocks that enable businesses, schools, universities and associations to create their own fully-featured social networks and applications. Organizations with networks **powered by Elgg** include:

Hosting

Looking for a provider to host your network built on the open source engine? Find companies who specialise

Giving back

There are several ways you can help out the Elgg project. The options range from **bug reporting** and **patch**

Elgg on Twitter

Elgg core meeting happening in 10 minutes in #Elgg on Freenode.
Agenda: <http://el.gg/meeting-agenda>

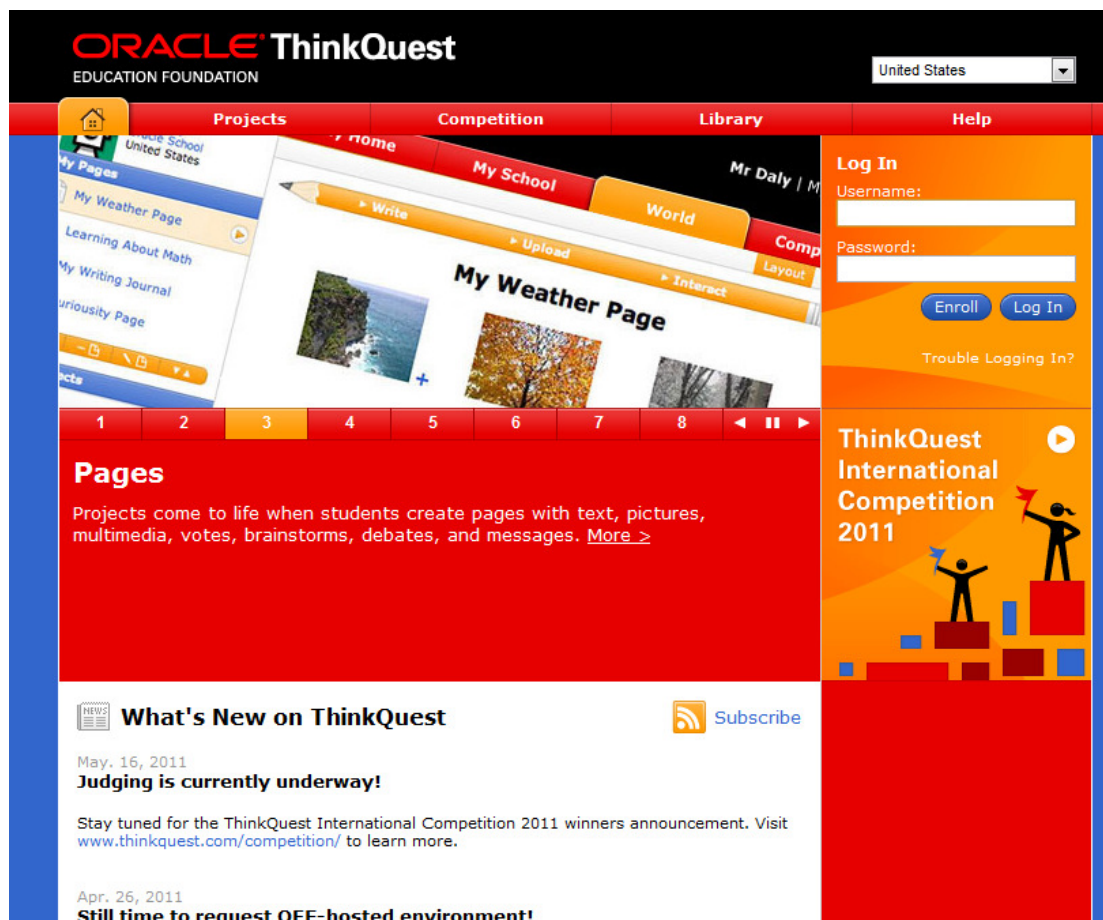
Εικόνα: Η σελίδα της Elgg (Πηγή: <http://elgg.org>)

Αποτελεί μια πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης ανοιχτού κώδικα, ενώ περιγράφεται από τους δημιουργούς της ως ένα «τοπίο μάθησης». Η πλατφόρμα Elgg (<http://elgg.org/>) χαρακτηρίστηκε ως η καλύτερη πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης, ανοιχτού κώδικα, στη βράβευση της InfoWorld 2008 (InfoWorld's 2008 Best Of Open Source Awards).

Παρακάτω παρατίθεται μια λίστα διαδικτυακών εκπαιδευτικών δικτύων, τα οποία αξιοποιούν την τεχνολογία Elgg για τη δημιουργία μίας εκπαιδευτικής κοινότητας:

- One Community - <http://one.swlacademicnetwork.ac.uk/> - (55.985 μέλη)
- EduSpaces - <http://eduspaces.net/> - (20.000 μέλη)
- Stoa - <http://stoa.usp.br/> - (14.042 μέλη)
- Graz Technical Institute - <http://vlpc04.tugraz.at/> - (7.165 μέλη)
- University of Leeds - <https://elgg.leeds.ac.uk/> - (5.563 μέλη) [2][3]

THINKQUEST

Εικόνα: Η σελίδα της Thinkquest (Πηγή: www.thinkquest.org/en)

Αυτή η πλατφόρμα εκμάθησης δεν αποτελεί μόνο ένα πραγματικά εντυπωσιακό διαδικτυακό κοινωνικό χώρο, αλλά προσφέρει ακόμη πολλά περισσότερα. Φιλοξενείται από την Oracle Education Foundation, είναι δωρεάν, απαλλαγμένη από διαφημίσεις και έχει σχεδιαστεί για να προστατεύεται με ισχυρούς κωδικούς πρόσβασης και να παρακολουθείται εύκολα από τους εκπαιδευτικούς, προσδίδοντας σιγουριά και ασφάλεια, όσον αφορά τη χρήση της. Στον online χώρο της οι μαθητές και οι καθηγητές μπορούν να συνεργαστούν από κοινού και χρησιμοποιώντας κάποια από τα πολλά εργαλεία που παρέχονται, να δημιουργήσουν έργα και να εφαρμόσουν σύγχρονες και αποτελεσματικές εκπαιδευτικές πρακτικές. Η πλατφόρμα Thinkquest (<http://www.thinkquest.org/en/>) αποτελεί μία υψηλής ποιότητας σελίδα, η οποία ικανοποιεί σε μεγάλο βαθμό τις απαιτήσεις που υπάρχουν για χρήση στο σχολείο και διατηρεί, ταυτόχρονα, όλα εκείνα τα στοιχεία που την κάνουν ασφαλή για τους μαθητές.

What's New | Tools | Plans and Pricing | Feedback | Sign In | Join Diigo

Like Chrome? Have an iPad? Check out "IChromy" by Diigo »

diigo V5.0 beta **Collect and Highlight, Then Remember**

Feature Tools

- Diigo for iPad**
Your all-purpose digital library on iPad!
- Diigo Power Note for Android**
Your memory booster on the go!
- Diigo offline reader for iPhone**
Read bookmarks offline on iPhone
- Tools for desktop browsers**
Bookmark, Highlight, screenshot...in one place!

Get Started Now! Educator? Get started here »

The Evolution of Diigo

Εικόνα: Η σελίδα της Diigo (Πηγή: www.diigo.com)

Πρόκειται για μια υβριδική σελίδα κοινωνικής δικτύωσης, η οποία κάνει ταυτόχρονα και χρήση σελιδοδεικτών. Πρόκειται για εξαιρετική ιδέα, καθώς ενσωματώνει πολλές από τις δυνατότητες των παραδοσιακών κοινωνικών δικτύων (δημιουργία και ανάπτυξη προφίλ χρήστη, ομαδοποιήσεις βάσει θεμάτων και ενδιαφερόντων κ.λπ.), αλλά αυτό που την κάνει ιδιαίτερη είναι τα εργαλεία που παρέχει, επιτρέποντας στους χρήστες να εξατομικεύουν και να τροφοδοτούν τόσο το προφίλ τους, ώστε να φτάνουν σε σημείο να θεωρούν το Ίντερνετ, όπως τον προσωπικό φορητό υπολογιστή τους προσπελάσιμο διαδικτυακά από παντού. Όλα αυτά που αποθηκεύονται στο προφίλ του κάθε χρήστη ή μέρος αυτών, μπορούν να διαμοιραστούν μέσω δημοσιεύσεων, να γίνουν σχόλια και να αναπτύσσονται συζητήσεις. Η Diigo (<http://www.diigo.com/>) έχει χρησιμοποιηθεί πολύ σαν εκπαιδευτικό κοινωνικό δίκτυο, καθώς τα πρωτοποριακά αυτά χαρακτηριστικά του, το καθιστούν πολύ χρήσιμο και για τους καθηγητές και για τους μαθητές.

Η περίπτωση του John, φιλόλογου σε ένα μικρό λύκειο

Τι θα μπορούσαν, ενδεχομένως, τα κοινωνικά δίκτυα να κάνουν ώστε να οφελήσουν τον John, έναν φιλόλογο σε μικρό λύκειο αγροτικής περιοχής; Ο ίδιος δεν ήταν σίγουρος, αλλά εφάρμοσε ένα πλάνο για να δει τι θα μπορούσε να πετύχει. Την πρώτη χρονιά, ξεκίνησε με ένα blog. Την εποχή εκείνη, δεν ήξερε πραγματικά πως ακριβώς θα το χρησιμοποιήσει, αλλά σκέφτηκε ότι αξίζει να το δοκιμάσει και να δει τι περίπου είναι και τι θα μπορούσε να κάνει μ' αυτό. Δεν πέρασε πολύς καιρός, για να καταλάβει, ότι τα blogs θα βοηθούσαν τόσο τον ίδιο, όσο και αυτούς που θα το παρακολουθούσαν, καθώς η συμμετοχή ήταν μεγάλη, αναπτύσσονταν θέματα κ.λπ.. Η επιτυχία του John με το blog τον οδήγησε στη δημιουργία διαδικτυακών εκπαιδευτικών κοινωνικών δικτύων για καθέναν από τους κλάδους που δίδασκε, χρησιμοποιώντας την πλατφόρμα της Ning. Από την αρχή, τα δίκτυα αυτά έτυχαν καλής υποδοχής από τα παιδιά και ζωντάνεψαν τις δραστηριότητες στην τάξη. Ο John και οι μαθητές του χρησιμοποιούν τα δίκτυα ως μέσον επικοινωνίας, για αναθέσεις και αναπτύξεις εργασιών, για συζήτηση που αφορά την τάξη και το σχολείο και στην πορεία για διάφορες άλλες δραστηριότητες. Το περιεχόμενο που υποστηρίζει, πλέον, τις εργασίες των μαθητών, είναι εικόνες, ήχος και βίντεο, τα οποία οι μαθητές αντλούν με έρευνα στο διαδίκτυο και δημοσιεύουν στο κοινωνικό τους δίκτυο. Μέσω των σελίδων, οι μαθητές βρέθηκαν σε θέση να συνεχίζουν συζητήσεις έξω από την τάξη, μέσω του πίνακα συζητήσεων και να πραγματοποιείται εκτενέστερη ανταλλαγή ιδεών, ανάπτυξη εργασιών online και άλλα σχετικά με το μάθημα. Σε όλα αυτά, μάλιστα, μπορεί ο καθηγητής να συμμετέχει, αξιολογώντας και δίνοντας περισσότερες πληροφορίες και ερεθίσματα. Έχει τη δυνατότητα, επίσης, να παρακολουθεί τον τρόπο σκέψης και την πρόοδο των παιδιών, εύκολα και αρκετά αποτελεσματικά. Αυτά τα εργαλεία άλλαξαν τελείως τον τρόπο που οι μαθητές προσέγγιζαν τα μαθήματα και χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι πολλοί μαθητές άνοιγαν θέματα και έκαναν δημοσιεύσεις για ζητήματα των μαθημάτων τους, χωρίς καν ο καθηγητής να έχει ζητήσει κάτι τέτοιο ή να έχει ανθέσει κάποια σχετική εργασία. Άνα ακόμη πολύ θετικό που προέκυψε μέσα από τη χρήση των κοινωνικών αυτών δικτύων, ήταν και η κοινωνικοποίηση μαθητών με προβλήματα συμπεριφοράς, οι οποίοι έδειξαν ενδιαφέρον και συμμετοχή. Μάλιστα, έτυχαν απόλυτα φυσιολογικής αντιμετώπισης και από τους συμμαθητές τους, κάτι που μεταφέρθηκε και στον φυσικό κόσμο. Αρκετό χρόνο μετά από αυτή την προσπάθεια, ο John είναι πεπεισμένος, πλέον, ότι αυτές οι τεχνολογίες έχουν ισχυρές εκπαιδευτικές ικανότητες. [3]

Προοπτική

Ο κόσμος μεταβάλλεται με ραγδαίους ρυθμούς και ο χώρος της εκπαίδευσης δε θα πρέπει να μένει πίσω. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να είναι προετοιμασμένοι και να παρακολουθούν τις εξελίξεις που θα τους προσφέρουν νέες δυνατότητες και εργαλεία εκπαίδευσης των μαθητών και αναβάθμισης του εκπαιδευτικού τους έργου. Παράλληλη θα πρέπει να είναι και η κατάλληλη προετοιμασία των μαθητών. Πρέπει να αντιλαμβάνονται τις νέες μεθόδους και να πειραματίζονται μαζί με τους καθηγητές, ώστε να είναι σε θέση να προσαρμόζονται στο δυναμικά μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Με τη χρήση και την ανάπτυξη εργαλείων κοινωνική δικτύωσης, μπορούν οι μαθητές, οι καθηγητές και τα σχολεία να αποκομίσουν πολλαπλά οφέλη. Η περαιτέρω εξερεύνηση και ανάπτυξη νέων καλύτερων πρακτικών, επιβάλλεται να μη σταματά ποτέ, αλλά ταυτόχρονα να αξιοποιούνται και όλες οι υπάρχουσες δυνατότητες και τεχνολογίες, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Τα κοινωνικά δίκτυα χρησιμοποιούνται από τους νέους τώρα και τώρα πρέπει να χρησιμοποιούνται και από το σχολείο και τους καθηγητές τους. Έτσι θα έχουν πραγματικά ισχυρά αποτελέσματα. Και μέσα από την καθημερινή έρευνα, ακόμα και μέσα στην τάξη με τους μαθητές, οι εκπαιδευτικοί θα πραγματοποιούν με σιγουριά και επιτυχία τα βήματά τους προς το μέλλον. [3]

Κάτι που θα βοηθούσε πολύ είναι η ανάπτυξη κοινοτήτων καθηγητών, οι οποίες θα είναι αφιερωμένες στις νέες τάσεις, τεχνολογίες και, γενικότερα, εξελίξεις που θα βοηθούν και θα αναβαθμίζουν το εκπαιδευτικό έργο. Νέες ιστοσελίδες, blogs, εφαρμογές, λογισμικό και μέθοδοι που αναπτύσσονται καθημερινά θα μπορούν να διδίδονται και να προβάλλονται πολύ εύκολα και γρήγορα. Ότι μπορεί να τραβήξει την προσοχή του μαθητή και να αποτελέσει ωφέλιμο εργαλείο στα χέρια του εκπαιδευτικού, θα υπάρχει εκεί και θα μπορεί κάθε καθηγητής να το δει, να το μελετήσει και να το χρησιμοποιήσει. Θα μπορούν, επίσης, οι εκπαιδευτικοί να επικοινωνούν, να συνεργάζονται online ως προς την ανάπτυξη νέων μεθόδων, να μοιράζονται ιδέες και να στηρίζουν ο ένας τον άλλο. Ιστοσελίδες, όπως οι Teacherlingo.com, Teachervision.com, Nextgenteachers.com αποτελούν δικτυακούς τόπους που λειτουργούν προς αυτή την κατεύθυνση και θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ακόμη περισσότερο από τους καθηγητές, και να αποτελέσουν τις κοινότητες που θα τους βοηθήσουν στην εξέλιξη των ίδιων και της διδασκαλίας τους.

Για τον ίδιο λόγο θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν και blogs, αλλά τα blogs μπορεί να είναι ένας καλός τρόπος για να επιτραπεί και στα παιδιά να εκφράσουν τις προσωπικές τους ιδέες, κάτι που δε θα μπορούν να κάνουν στις online κοινότητες των καθηγητών. Η γνώμη και πολλές φορές οι ιδέες των

μαθητών, ειδικά στην ηλικία του Γυμνασίου και του Λυκείου, αποτελούν χρήσιμες πληροφορίες που μπορούν να βοηθήσουν τους καθηγητές και τα σχολεία τους. Πρέπει, λοιπόν, να προωθείται η χρήση των blogs από τους μαθητές και να προτρέπονται να προτείνουν τις ιδέες τους.

Ακόμα κι αν ο καθηγητής είναι το πιο ενδιαφέρον πρόσωπο στον κόσμο, οι μαθητές κάποια στιγμή θα αρχίσουν να βαριούνται, να κουράζονται και να αποσυντονίζονται, βλέποντας κάθε μέρα το ίδιο και το ίδιο άτομο. Κάποιες στιγμές, λοιπόν, καλό είναι να δίνουν οι καθηγητές ένα διάλειμμα στη δική τους διδασκαλία και να προβάλουν θέματα με βίντεο από video sharing σελίδες, όπως το Youtube. Μπορούν να επιλεγούν βίντεο για οποιοδήποτε θέμα θέλουν να διδάξουν και να το προβάλλουν στους μαθητές στην τάξη. Είναι εκπληκτικό το πόσο προσελκύει τον μαθητή ένα βίντεο στην τάξη, ακόμα και αν αφορά ένα θέμα, το οποίο κατά τη συμβατική διδασκαλία θεωρείται πολύ βαρετό. Η ησυχία στην αίθουσα και η προσοχή που δείχνουν οι μαθητές είναι πολύ έντονες και ωφελούν το μάθημα. Επίσης, κάποιες φορές ο καθηγητής μπορεί να κάνει και πραγματικά διαλείμματα με προβολές βίντεο που περιέχουν αστεία και ψυχαγωγία. Υπάρχουν οι προϋποθέσεις δημιουργίας μεγάλων κοινοτήτων video sharing που θα λειτουργούν για την εκπαίδευση και έχει γίνει ήδη η αρχή δημιουργίας σελίδων, όπως η Teachertube, που αποτελεί μία μεγάλη πηγή για εκπαιδευτικά βίντεο. Το ίδιο θα μπορούσε να γίνει και με τις εμπορικές σελίδες αυτού του είδους και με τη δημιουργία τομέα εκπαιδευτικών βίντεο, που θα λειτουργεί μέσα στην κάθε μία από αυτές. [18]

Κατά τον σχεδιασμό οποιασδήποτε σχετικής ενέργειας στην τάξη, θα ήταν πολύ χρήσιμο εάν υπήρχε, όχι μόνο η γνώμη, αλλά και η ουσιαστική συμβολή και βοήθεια των μαθητών. Ένας καθηγητής θα μπορούσε να δημιουργήσει «Συμβουλευτικές Ομάδες» μαθητών που θα τον βοηθούν στις εφαρμογές και τις μεθόδους που σκοπεύει να εφαρμόσει και να χρησιμοποιήσει. Μπορεί να επιλέξει μαθητές που θα επιθυμούν να το κάνουν αυτό, μαθητές που θα προτείνει το σύνολο της τάξης αλλά και που, κατά την προσωπική του άποψη θα πιστεύει ότι μπορούν να προσφέρουν σημαντικό έργο. Μέσω αυτών θα «ακούει» καλύτερα τους μαθητές του και θα προσαρμόζει τις μεθόδους του καταλληλότερα και πιο οφέλιμα γι' αυτούς.

Επίσης, η διοργάνωση συναντήσεων – εκδηλώσεων, όπου θα συμμετέχουν οι γονείς και οι μαθητές μπορεί να προωθήσει και να διευκολύνει τη χρήση των κοινωνικών δικτύων κι από τις δύο πλευρές. Οι μαθητές θα μπορούν να παρουσιάσουν στους γονείς τους τα εργαλεία αυτά, να πραγματοποιήσουν επίδειξη των δυνατοτήτων τους, αλλά και της δουλειάς που έχουν κάνει μέσω αυτών και να εξηγούν και να επιλύουν απορίες, με τη βοήθεια και τη συμβολή και των καθηγητών τους. Τέτοιου τύπου συναντήσεις θα μπορούσαν να γίνουν και διαδικτυακά, σε μία ταυτόχρονη χρήση και live παρουσίαση των δυνατοτήτων των κοινωνικών δικτύων στην πράξη, από τους μαθητές και τους καθηγητές προς τους γονείς.

Μία πολύ καλή ιδέα για τους μαθητές είναι να μπορέσουν να επικοινωνήσουν με συγγραφείς, καλλιτέχνες, μουσικούς, αθλητές κ.λπ., των οποίων έργα διδάσκονται ή χρησιμοποιούνται στο σχολείο. Η επικοινωνία μπορεί να επιτευχθεί μέσω ενός κοινωνικού δικτύου ή των προσωπικών blogs. Οι έφηβοι, έτσι, θα νιώσουν πιο κοντά τους αυτούς τους ανθρώπους, για τους οποίους θα δείξουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον και στη μελέτη τους. [4]

Τας κοινωνικά δίκτυα, τέλος, μπορούν να έχουν επιπλέον μεγάλο όφελος, εάν χρησιμοποιηθούν για να εκπαιδεύσουν ανθρώπους όλων των ηλικιών, οι οποίοι δεν τελείωσαν το σχολείο και τώρα θέλουν μία δεύτερη ευκαιρία. Υπάρχει πολύς κόσμος που για κάποιους λόγους δεν πήγε ή δεν τελείωσε το Γυμνάσιο ή το Λύκειο και αποφασίζει να το κάνει σε μεγαλύτερη ηλικία. Άνθρωποι οι οποίοι τώρα μπορεί να έχουν οικογένειες, να έχουν φτιάξει τις ζωές τους και να δουλεύουν. Θα μπορούσαν, λοιπόν, να δημιουργηθούν εικονικά σχολεία με τη φροντίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπου θα παρέχονται μαθήματα, υλικό και ό,τι άλλο χρειάζεται για online παρακολούθηση από έναν ενήλικα, ώστε να καταφέρει να τελειώσει το σχολείο. Τα κοινωνικά δίκτυα με τα πολλά εργαλεία και τις τεράστιες δυνατότητες επικοινωνίας που προσφέρουν, μπορούν να παίξουν αυτό το ρόλο του «ηλεκτρονικού σχολείου» και να βοηθήσουν τα μέγιστα για την πραγματοποίηση αυτού του σκοπού. [5]

Συμπεράσματα

Με την τεχνολογία πάντα να αλλάζει, είναι καλό να εξετάζονται νέοι τρόποι μάθησης και να περιλαμβάνονται αυτές οι αλλαγές στην καθημερινή ζωή των καθηγητών και των μαθητών. Αν και ορισμένες από τις μεγαλύτερες γενιές μπορεί να απορρίψουν ένα είδος της μάθησης, που σχετίζεται με τα κοινωνικά δίκτυα, στις νέες γενιές η χρήση τους θα είναι απολαυστική και εποικοδομητική. Οι νέοι θα μαθαίνουν πως να χρησιμοποιούν τα κοινωνικά δίκτυα σε ένα ασφαλές περιβάλλον, όπως είναι τα σχολεία, κι έτσι θα επιτρέπεται στους μαθητές να μάθουν από μικρή ηλικία το πώς να χρησιμοποιούν αυτά τα εργαλεία με θετικό τρόπο και για μελλοντική χρήση στην επαγγελματική και την κοινωνική ζωή τους. Αποκτούν, επίσης, τη γνώση για το πώς να αλληλεπιδρούν με τους ανθρώπους που δεν μπορούν να μιλήσουν κατ' ανάγκη πρόσωπο με πρόσωπο. Βοηθά επίσης στη διαρκή επικοινωνία με

τους καθηγητές τους και τους καθιστά λιγότερο «τρομακτικό» το να ζητήσουν βοήθεια από αυτούς.

Μερικοί λένε ότι η αλλαγή είναι αναπόφευκτη, ακόμα και για τους πιο δύσπιστους εκπαιδευτικούς. Μόλις συνειδητοποιήσουν τα οφέλη που μέρα με τη μέρα γίνονται όλο και πιο εμφανή, θα αποδεχθούν το γεγονός και θα συμμετάσχουν και οι ίδιοι, χρησιμοποιώντας αυτούς τους νέους τρόπους διδασκαλίας. [5]

Ο Tom Carroll, ο πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής για το μέλλον της διδασκαλίας στην Αμερική, που εδρεύει στην Ουάσιγκτον, εργάζεται για τη βελτίωση των προτύπων διδασκαλίας και πάνω σ' αυτό υποστηρίζει ένα έργο σύνδεσης και δικτύωσης εκπαιδευτικών στις περιοχές Ντένβερ, Μέμφις Τενεσί, και Σιάτλ. Χαρακτηριστικά, λοιπόν, λέει ότι «Πολλοί καθηγητές μεγάλωσαν συνδεδεμένοι και χρησιμοποιώντας κοινωνικά δίκτυα. Έχουν Facebook, δημοσιεύουν και στέλνουν email από οπουδήποτε. Ήρθε η ώρα, λοιπόν, να φέρουν όλοι και τα σχολεία τους σε αυτό το περιβάλλον». [15]

Οι εκπαιδευτικοί, παρόλα αυτά, φαίνεται να χρησιμοποιούν αυτά τα εργαλεία διστακτικά. Διερευνητικές δημοσιεύσεις στο Facebook, δοκιμαστικά «tweets» στο Twitter και απλά blogs, είναι συχνά φαινόμενα, αλλά πολλοί εκπαιδευτικοί δεν προχωρούν παραπέρα. Όσοι, όμως προχωρούν και λαμβάνουν μέρος σε εκτενείς συζητήσεις, αλλά και δραστηριοποιούνται με πολλούς από τους τρόπους που αναφέρθηκαν, αρχίζουν να βλέπουν θετικά αποτελέσματα και την προσπάθειά τους να αποδίδει. Νέες ιδέες και ορίζοντες ανοίγουν μπροστά τους, συγκροτώντας μία ομάδα – τάξη, που τρέχει μαζί με τις εξελίξεις της τεχνολογίας και της εκπαίδευσης.

Σε αυτό το σημείο, αρχίζουν να προσεγγίζουν και να ζητούν συμμετοχή, βοήθεια και συμπόρευση από συναδέλφους, γονείς αλλά και μαθητές. Αρχίζουν να αναρωτιούνται για τις δυνατότητες: «Μα, πόσα ακόμα μπορώ να κάνω μ' αυτά τα εργαλεία στα χέρια μου;». Αρχίζουν να αναπτύσσουν και να τεκμηριώνουν δικά τους πειράματα και μεθόδους που διευρύνουν ακόμη περισσότερο τον κύκλο. Και τότε, οι καθηγητές πρέπει να μη σταματούν να επικοινωνούν, να συνεργάζονται και να μοιράζονται, ώστε όλοι να μπορούν να καρπωθούν τα οφέλη, να βελτιωθούν και να εξελιχθούν θετικά.

Η συμμετοχή των μαθητών στα κοινωνικά δίκτυα και ο κόσμος που ανοίγεται μπροστά τους, φέρνει στα μάτια τους ατελείωτες ποσότητες πληροφοριών και δυνατότητες επικοινωνίας με όλο τον κόσμο, πράγματα που με τη σωστή καθοδήγηση, μπορούν να εκμεταλευθούν έχοντας πραγματικά εντυπωσιακά εκπαιδευτικά οφέλη. [17]

Και καθώς η συζήτηση για το ρόλο που παίζει η τεχνολογία και, ειδικά, η κοινωνική δικτύωση μέσα στην τάξη, συνεχίζεται, οι υποστηρικτές της αγωνίζονται να βρουν μια ισορροπία ανάμεσα στη σημασία της καινοτομίας και την ασφάλεια των μαθητών. Αν και η ενθάρρυνση των μαθητών να

χρησιμοποιούν ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης κρύβει τους κινδύνους της, οι δυνατότητες και οι ευκαιρίες που δίνονται υπερκαλύπτουν κατά πολύ το κόστος αυτό. Με την κατάλληλη προσοχή και πρόληψη, εξάλλου, οι κίνδυνοι μπορούν να αποφευχθούν και ο «ρόλος» των κοινωνικών δικτύων στην εκπαιδευτική διαδικασία να γίνει «πρωταγωνιστικός», δίνοντας ένα «happy end» σε κάθε εκπαιδευτικό «σενάριο», στο οποίο λαμβάνει μέρος. [16]

Πηγές

- [1] Social Networking and the Secondary Student, 04/04/2010, <http://etcjournal.com/2010/04/04/social-networking-and-the-secondary-student>
- [2] Κ.Γλέζου, Μ.Γρηγοριάδου, Ν.Κωνσταντίνου, 2010, Αξιοποίηση διαδικτυακών υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης στην ελληνική εκπαίδευση
- [3] Eric Klopfer, Scot Osterweil, Jennifer Groff, Jason Haas, Using the technology of today in the classroom today, 2009
- [4] YALSA (young adult library services Association), Teens & Social Networking in School & Public Libraries - A Toolkit for Librarians & Library Workers
- [5] Sarah King, 01/05/2010, Social NetworksQ Changing the way we learn? <http://networkconference.netstudies.org/2010/05/social-networks-changing-the-way-we-learn/>
- [6] Το Facebook σε αριθμούς, <http://www.socialistas.gr/facebook-in-numbers>
- [7] Αριστείδης Βαγγελάτος, Φραγκίσκος Φώσκολος, Θεόδωρος Κομνηνός, 2010, Τα κοινωνικά δίκτυα στο σχολείο του σήμερα
- [8] Patricia Deubel, 16/09/2009, Social Networking in Schools: Incentives for Participation, <http://thejournal.com/articles/2009/09/16/social-networking-in-schools-incentives-for-participation.aspx>
- [9] Tamara Devitt, Social networking in schools, April 1 2010, <http://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=0ac7c029-0fd4-4db2-be39-1133d028ab02>
- [10] Social networking in the classroom, <http://www.teachtoday.eu/en/Teacher-advice/Protecting-Privacy-and-Reputation/Social-networking-in-the-classroom.aspx>
- [11] Nancy Willard, Social networking in the classroom, http://www.educationworld.com/a_issues/issues/issues423.shtml
- [12] Fran Smith, How to Use Social-Networking Technology for Learning – Why teachers should embrace networking, and how they can use it to improve education, <http://www.edutopia.org/how-use-social-networking-technology>
- [13] Jessica Pozerski, 08/09/2010, How to Use Social Networks at Schools, <http://www.astaro.com/blog/security-perspectives/how-to-use-social-networks-at-schools>

[14] Claire Knigh, 20/05/2010, And here's why schools should use social networks, <http://educationtechnews.com/and-heres-why-schools-should-use-social-networks>

[15] Steven Sawchuk, 2008, Teacher Educational Week, August 2008, Teacher Tool Mimics Social – Networking Sites

[16] Social Networking In Schools: Educators Debate The Merits Of Technology In Classrooms, 2011, http://www.huffingtonpost.com/2011/03/27/social-networking-schools_n_840911.html

[17] How Social Networking Liberates Teachers, 04/03/2010, <http://speedchange.blogspot.com/2010/03/how-social-networking-liberates.html>

[18] 7 Ways Teachers Can Use Online Tools to Keep Students Interested, 2008, <http://www.radicalparenting.com/2008/03/16/7-ways-teachers-can-use-online-tools-to-keep-students-interested>